

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΕΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 9 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίον»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικουρωσιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἑπιμελείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Νικόλαος Κάλτζιας
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΕΞΟΦΥΛΛΟ: Τὸ περίφημο καμπαναριό τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος στὴν Κέρκυρα. Μία θαυμάσια φωτογραφία τοῦ Δ. Ταλιάνη ἀπὸ τὸ βιβλίο γιὰ τὴ μορφή, τὴ ζωὴ καὶ τὸν δεσμό τοῦ Ἁγίου μὲ τὸ νησί, ποὺ μόλις κυκλοφορήθηκε ἀπὸ τὴν Ἱ.Μ. Κερκύρας καὶ τὶς ἐκδόσεις «Τοπίο». Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων, ὁ ἀγαπημένος Ἅγιος τῶν Κερκυραίων καὶ σεβαστὸς ἀπὸ ὅλη τὴ Χριστιανοσύνη, γόνος τῆς Κύπρου, μεγάλος πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, καλεῖ μὲ τὶς καμπάνες τοῦ ναοῦ του τοὺς ἀνθρώπους σὲ μετάνοια καὶ πίστη ἀνταμείβοντάς τους μὲ τὴν ἀδιάλειπτη παρουσία του καὶ τὰ ἀναρίθμητα θαύματα τῆς μεσιτείας του πρὸς τὸν Κύριο καὶ Θεό μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικά Γράμματα Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου	σελ. 3
Προσπάθειες ἀποϊεροποίησης Μ.Γ. Βαρβούνης.....	σελ. 4-5
Λυτρωτικὴ Ἑστίαση Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα	σελ. 6
Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν	σελ. 7-11
Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο (Δ') Ἀρχιμ. Νικοδήμου Κανσίσογλου.....	σελ. 12-13
Εἰσαγωγικὲς σκέψεις γιὰ τὸν λειτουργικὸ λόγο τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος Νικολάου Καλοσπύρου.....	σελ. 14-15
Ἡ Γιορτὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ἑπεραγίας Θεοτόκου Γεωργίου Παπατζανάκη.....	σελ. 16-17
Μαγικὴ Εἰκόνα... μὲ Εἰκόνα Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου	σελ. 18-19
Ποιά εἶναι τὰ δῶρα τῆς Θ. Λειτουργίας Πρωτ. Θεμ. Χριστοδούλου.....	σελ. 20
Προετοιμασία καὶ ἀναμονή... π. Κων. Καλλιανού	σελ. 21
Εὐλόγησον τὸ δατυλοθέσιον τοῦτο εὐλογίαν οὐράνιον Πρωτοπρ. Βασιλείου Θερμοῦ	σελ. 22-23
Ὁ π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης Ἐπισκόπου Βελεστίνου Δαμασκηνοῦ.....	σελ. 24
Ἀνορθόδοξες «Θεραπείες» τῆς Νέας Ἐποχῆς (Γ') Πρωτοπρ. Βασιλείου Α. Γεωργόπουλου	σελ. 25
Διακονικά Διονυσίου Ἀνατολικιώτου.....	σελ. 26
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια Κωνσταντίνου Χολέβα.....	σελ. 27-28
Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Ἀρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου.....	σελ. 30
Φωτογραφικὰ Στιγμότυπα	σελ. 31

Ἐπισκοπικά Γράμματα

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Οἱ Ἐνοριῖτες σου δέν εἶναι ὅλοι ὑγιεῖς. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ ἀσθενεῖς. Ἀσθενεῖς ποὺ παραμένουν στὸ σπίτι τους καὶ ἀσθενεῖς ποὺ νοσηλεύονται σὲ Νοσοκομεῖα καὶ Κλινικές. Οἱ Ἐνοριῖτες αὐτοὶ ἔχουν διπλὸ πρόβλημα: Πάσχουν σωματικὰ καὶ δοκιμάζονται πνευματικὰ. Ἡ ἀρρώστια εἶναι συνήθης φαινόμενο ὡς δυσλειτουργία τῆς μεταπτωτικῆς ἀνθρώπινης φύσης. Ὅστόσο, δέν εἶναι καλὸς σύντροφος τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀρρώστια, ἐλαφρύτερη ἢ βαρύτερη, ἰάσιμη ἢ ἀνίατη δέν γίνεται ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ ἀρρώστια διακόπτει τὴν καθημερινὴ ροὴ τῆς ζωῆς, τὶς συνήθειες καὶ τὶς ἀπασχολήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς ἐκ τούτου, συνοδεύεται καὶ μὲ πόνο, μικρότερο ἢ μεγαλύτερο, μὲ πυρετὸ καὶ μὲ ἄλλα νοσηρὰ συμπτώματα. Ὅλα αὐτὰ ἀποδιοργανώνουν τὸν ἄνθρωπο. Τὸν ταπεινώνουν, ἀλλὰ καὶ τοῦ προκαλοῦν βασανιστικὰ ἐρωτήματα. «Γιατί τοῦτο; Γιατί ἐκεῖνο?».

Ἡ ἀρρώστια, περισσότερο ἴσως ἀπὸ τὴν θεραπεία, ἢ ὅποια μερικὲς φορές δέν προβλέπεται, χρειάζεται συμπάρασταση καὶ ἐπικοινωνία. Ὁ ἄρρωστος ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ σπάσει τὸν κλοιὸ τῆς ἀπομόνωσης, τῆς σιωπῆς, τῆς ὑποψίας. Ὅλα αὐτὰ, σὰν φαντάσματα, τοῦ ἀφαιροῦν ἀκόμη καὶ τὸν ὕπνο...

Ὡς Ἱερεὺς εἶσαι ποιμένας ὄχι μόνο τῶν ὑγιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀσθενῶν ἐνο-

ριτῶν σου. Ὅταν, μάλιστα, ληφθεῖ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ ἀσθενεῖς ἐνοριῖτες ἔχουν μεγαλύτερη καὶ περισσότερη ἀνάγκη ἀπὸ τοὺς ὑγιεῖς, τότε καθίσταται προφανὴς ἡ ποιμαντικὴ ὑποχρέωσή σου ἐναντι αὐτῶν.

Ἡ ποιμαντικὴ συμπάρασταση τῶν ἀσθενῶν εἶναι εὐκολότερη γιὰ τοὺς Ἱερεῖς τῶν χωριῶν καὶ τῶν μικρῶν ἐνοριῶν. Ἐκεῖ ποὺ τὸ ἔργο αὐτὸ ἀποκτᾶ τὶς διαστάσεις τοῦ προβλήματος, εἶναι οἱ μεγάλες καὶ ἀστικές ἐνορίες. Στὶς μεγάλες καὶ πληθυσμιακὰ ἀνεξέλεγκτες ἀστικές ἐνορίες, τὸ ἔργο τῆς συμπάραστασης τῶν ἀσθενῶν ἐνοριτῶν εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸ ἀναλάβει καὶ διεκπεραιώσει ὁ Ἱερεὺς μόνος του. Ἐδῶ χρειάζονται οἱ ἐνοριακοὶ συνεργάτες, γιὰ τοὺς ὁποίους σοῦ μίλησα στὸ προηγούμενο Γράμμα μου.

Ἀπαραίτητη ἢ σχετικὴ ὀργάνωση τοῦ πράγματος: Ὁ χῶρος τῆς ἐνορίας χωρίζεται σὲ μικρότερα γεωγραφικὰ τμήματα, καὶ ἐνοριῖτες - συνεργάτες ποὺ κατοικοῦν στὰ τμήματα αὐτὰ ἀναλαμβάνουν νὰ συγκεντρώνουν πληροφορίες γιὰ τυχὸν ἀσθενεῖς τῆς περιοχῆς τους. Στὴ συνέχεια γίνεται ἡ ἐνημέρωση τῶν συνεργατῶν, οἱ ὅποιοι, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Ἱερέα, ἀναλαμβάνουν τὸ ἔργο τῆς ἐπισκέψεως καὶ συμπαραστάσεως.

Μὲ πολλὲς εὐχὲς

† Ὁ Α.Ε.

Μία από τις άφομοιωτικές τάσεις της επιχειρούμενης παγκοσμιοποίησης είναι ή διαδικασία της «άποϊεροποίησης», που έμμεσα ή άμεσα προβάλλεται από διάφορα ΜΜΕ ή έκδηλώσεις συλλογικών φορέων. Στή συνείδηση του μέσου θρησκευόντος ανθρώπου, στή συνείδηση του όρθοδόξου Χριστιανού ή φύση, ή πλάση, άποτελεί δημιουργημα του Παντοδύναμου και Πάνσοφου Θεού, γι' αυτό και αξίζει τον σεβασμό και την εύλαβική μας προσέγγιση. Η φύση δέν είναι θεός, είναι πλάσμα του Θεού, και γι' αυτό επιβάλλεται ή λογική, και ή με σεβασμό προς τον Θεό δημιουργό της, αντιμετώπισή της.

τόν ρόλο του ρυθμιστή των ανθρώπινων υποθέσεων και που θεωρούν την Έκκλησία ανταγωνιστική, έπειδή με τον λόγο της καλλιεργεί την ανθρώπινη σκέψη και άποτρέπει την υποδούλωση στα σχέδιά τους. Οί κύκλοι αυτοί, υπό το πρόσχημα της άνεξιθρησκείας και της δήθεν τήρησης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, προωθούν την άποϊερωσύνη της καθημερινής μας ζωής, ώστε ή Όρθοδοξία νά είναι κάτι μακρινό και τελετουργικό, χωρίς την άμεση σχέση προς την καθημερινότητα, που διαπιστώνεται στο λαό μας.

Στά πλαίσια αυτά μεθοδεύουν την άπομάκρυνση θρησκευτικών συμβόλων από δημόσιους χώρους, την άποσύνδεση των θρησκευτικών έορτών από το σύστημα των έπισήμων κρατικών άργιών, αλλά και την έπιβολή της άντίληψης ότι κάθε τι το θρησκευτικό είναι όπισθοδρομικό, έξω από την μόδα και τον συρμό της έποχής. Μέσα από πολλά ΜΜΕ περνά ή άντίληψη ενός νέου θρησκευτικού συγκριτισμού, στα πλαίσια του όποιου οί διάφορες θρησκείες παρουσιάζονται ως ουσια-

Προσπάθειες άποϊεροποίησης

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ
Άναπληρωτής Καθηγητής
του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Άπό την βασική αυτή άρχή ξεκινά ή άντίληψη του παραδοσιακού ανθρώπου για την δόμηση του χώρου και του χρόνου του, για τον πνευματικό δηλαδή καταρτισμό της ίδιας της ζωής του. Στις παραδοσιακές κοινωνίες ό χρόνος διακρίνεται στον ιερό και στον κοσμικό, σ' εκείνον δηλαδή που είναι άφιερωμένος στή θεία λατρεία, κυρίως με τή μορφή γιορτών και πανηγυριών αλλά και με την ιδιωτική, την οικιακή λατρεία, και σ' εκείνον που άφιερώνεται στις ποικίλες φροντίδες της καθημερινότητας, από την έπιβίωση ως την διασκέδαση. Ό παραδοσιακός άνθρωπος φροντίζει μάλιστα νά «ίεροποιεί» κάθε στιγμή των δραστηριοτήτων και της ζωής του, με συνεχείς εύχαριστιακές αναφορές στο Θεό, με την προσευχή και τον σταυρό που κάνει, αρχίζοντας ή τελειώνοντας κάθε έργασία του.

Η άμεση αυτή σχέση του ανθρώπου με το θρησκευτικό βίωμα και την έκκλησιαστική πράξη βρίσκει στο στόχαστρο όρισμένων κύκλων, που έπιζητούν για τους έαυτούς τους

στικά ένα και το αυτό σύστημα, με κοινωνικούς κυρίως σκοπούς, και προβάλλεται ή δήθεν νομιμοποίηση της συμμετοχής σε διάφορες λατρευτικές ή θρησκευτικές έκδηλώσεις διαφορετικών θρησκείων ή, το χειρότερο, ποικίλων μαγικών, και δαιμονολατρικών κάποτε, συστημάτων.

Μέσα από την διαδικασία αυτή, προωθείται ή άντίληψη ότι ή θρησκεία δέν είναι άμεσο και άπαραίτητο συστατικό στοιχείο της καθημερινότητάς μας, ότι μπορούμε νά ζήσουμε και χωρίς αυτή, και ότι ή κύρια λειτουργική τητά της είναι ή τελετουργική της ύπόσταση. Ουδέν ψευδέστερο τούτου. Η τελετουργία έρχεται, στις θρησκείες, έκ των ύστέρων νά έπικαλύψει τον πρωταρικό πυρήνα του θρησκευτικού γεγονότος, που είναι ή έμφυτη, ένστικτώδης και συνεχής αναζήτηση του Θεού. Ό άνθρωπος αναζητεί αυθόρμητα τον Θεό, και αναπαύεται πλήρως με την αίσθηση ότι Έκείνος είναι κοντά του, τον σκέπει, τον άκούει και τον εύλογεί.

Ο συνεργάτης μας κ. Μ.Γ. Βαρβούνης, καθηγητής του Πανεπιστημίου της Θράκης, παρά το νεαρό της ηλικίας του (γεννήθηκε στη Σάμο το 1966), έχει να παρουσιάσει ένα πολύτομο και πολύπλευρο συγγραφικό έργο. Πρόσφατα κυκλοφορήθηκε από το Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου «Νικόλαος Δημητρίου» – Βιβλιοθήκη Ἐπιστημονικῶν Ἐκδόσεων ἀρ. 27, ὁ τόμος «Ἀειλογία», πού ἀποτελεῖ τὸν ἀπολογισμό μᾶς εἰκοσιπενταετίας στὰ Γράμματα (1982-2007) ὡς πρὸς τὸ συγγραφικό του ἔργο καὶ τὴν ἐν γένει πνευματικὴ του δραστηριότητα, γιὰ τὴν ὁποία πρόσφατα τιμήθηκε καὶ μὲ τὸ ὄφθικιο τοῦ Ἄρχοντος Χαρτοφύλακος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρο. Τὸν συγχαίρουμε καὶ τοῦ εὐχόμεσθε ὑγεία καὶ συνέχεια τῆς δημιουργικῆς δραστηριότητάς του.

Γιὰ μᾶς, τοὺς Ὁρθόδοξους χριστιανούς, ἀποϊεροποίηση καὶ συγκριτιστικὲς τάσεις δὲν χωροῦν, οὔτε ἐπιτρέπονται. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ μόνη σωτηριώδης ἀλήθεια πού ἐπιτρέπει τὴν πλήρη ἔνωση, τὴν ἐπαφή μὲ τὸν Τριαδικὸ Θεὸ μέσα ἀπὸ τὴν λειτουργικὴ ζωή, καὶ τὴν θέωση τοῦ ἀνθρώπου, πού ἐπιτυγχάνεται ὅταν ἡ προσευχὴ καὶ ἡ συνεπὴς χριστιανικὴ μας ζωὴ, μέ-

σα στὴν Ἐκκλησία, ἐλκύσουν τὸ ἄπειρο ἔλεος καὶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ. Τὰ ὑπόλοιπα εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ, καθὼς ἀποσκοποῦν στὴν σταδιακὴ ἀποξένωσή μας ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ πίστη τῶν πατέρων μας, στὴν ὑπουλὴ ἀπομάκρυνσή μας ἀπὸ τὸν Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστό καὶ στὴν ἀποκοπὴ μας ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, μέσα στὴν ὁποία –καὶ μόνον– ὑπάρχει καὶ μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ σωτηρία.

Στὶς τάσεις αὐτὲς τῆς ἀποϊεροποίησης ἀπαντᾷ, μὲ σταθερότητα καὶ πίστη, ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁλοένα καὶ περισσότερο οἱ ναοὶ μας γεμίζουν ἀπὸ κόσμο, ἰδίως νέους. Ἡ νηστεία ξαναῆλθε στὴ ζωὴ μας, σὲ τέτοιο βαθμὸ ὥστε καὶ μεγάλες ἀλυσίδες ταχυφαγικῶν ἐστιατορίων νὰ ἔχουν καθιερώσει, κατὰ τὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή, νηστήσιμα γεύματα. Τὸ «ἀπὸ Θεοῦ ἄρξασθαι» κυριαρχεῖ καθημερινὰ στὶς ἐκδηλώσεις τῶν νέων μας, πού στελεχώνουν τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Ἕλληνες παραμένουμε λαὸς πιστὸς καὶ ὀρθόδοξος, πού ἡ ζωὴ μας, τὰ ἔθιμα καὶ τὰ ἥθη μας, οἱ ἐκδηλώσεις καὶ οἱ φανερώσεις μας, βρίσκονται σὲ ἄμεση σχέση πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ.

Οἱ παγκοσμιοποιητικὲς ἀπόψεις γιὰ τὴν ἀποϊεροποίηση τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας προσκρούουν στὸ ὀρθόδοξο φρόνημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι ἀντίθετες μὲ ὅσα διδαχθήκαμε καὶ μὲ ὅσα, ὡς κληρονομημένη κοινὴ πνευματικὴ περιουσία, θέλουμε νὰ μεταφέρουμε στὰ παιδιά μας, γιὰτὶ ἀποτελοῦν τὸν συνεκτικὸ δεσμὸ μας, τὸν μῖτο τῆς Ἀριάδνης πού μᾶς συνδέει μὲ τὸ παρελθὸν καὶ μᾶς ὀδηγεῖ στὸ μέλλον. Ἡ ἄμεση ἐπαφή μὲ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὴν Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ, σὲ καθημερινὴ βάση, ἔχει διαμορφώσει οὐσιαστικὰ τὸν πολιτισμὸ μας, λαϊκὸ καὶ προσωπικό, καὶ μᾶς προσδιορίζει σὲ ἀτομικὸ καὶ συλλογικὸ ἐπίπεδο.

Σὲ πείσμα τῶν καιρῶν καὶ τῶν περιστάσεων, ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἔθνικὴ μας ταυτότητα εἶναι ξεκάθαρη: εἴμαστε Ἕλληνες καὶ Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι. Ἔτσι, ἡ ζωὴ μας, ἀκόμη καὶ στὶς πιὸ μικρὲς λεπτομέρειές της, δὲν μπορεῖ νὰ μὴ προσδιορίζεται ἀπὸ τὶς δύο αὐτὲς κεφαλαιώδεις παραδοχές.

ΑΝΤΡΩΠΙΚΗ ΕΣΤΙΑΣΗ

Κυκλοφορήθηκε πρόσφατα το βιβλίο του Καναδοῦ ἀρχιτέκτονα καὶ καθηγητῆ Πανεπιστημίου στὸ Βανκούβερ Ron Walkey: «*Luminous Encounters on the island of Tinos*» («*Λαμπερές συναντήσεις στὸ νησί τῆς Τήνου*») (β' ἔκδοση, σὲ ἑξὶ μῆνες!). Εἶναι ἀπόσπασμα τῆς φιλοσοφίας τῆς ζωῆς του, μὲ κεντρικὸ ἰστό: «*Νὰ ἀπαλλαγῶμε ἐπιτέλους ἀπὸ τὴν τυραννία τῆς ἀπεριόριστης θεάς!*».

Παίρνοντας τὸ παράδειγμα τῆς (περιορισμένης) θεάς τῆς ταρατσας του στὸ μικρὸ χωριὸ Ἀρνάδος τῆς Τήνου, ὅπου διαμένει ὅταν τὸ ἐπιτρέπουν οἱ διδακτικὲς του ὑποχρέωσεις, ἐξηγεῖ πῶς, μιὰ περιορισμένη θεά, πῶς μικρὴ καὶ ἀνθρώπινη, δημιουργεῖ οἰκειότητα· σὲ ἀναγκάζει νὰ ἐστιάζεις· κι ἔτσι, συλλαμβάνεις πῶς συναρπαστιῆς ὄψεις τῆς ζωῆς· γίνεσαι πῶς συνειδητός, ὑπεύθυνος καὶ οὐσιαστικός, ξεφεύγοντας ἀπὸ τὰ ἀχανῆ καὶ ἀπρόσωπα. Καὶ λίγο πῶς κάτω ἐπισημαίνει τὴν «ἀπληστη» νοοτροπία μεγάλων ἀρχιτεκτόνων, ὅπως τοῦ περίφημου Λέ Κορμπυζιέ, πῶς πρωτοστάτησαν στὴν καταστροφὴ τοῦ δημόσιου χώρου μὲ τὴν μοντερνιστικὴν λογικὴν πολυκατοικίας, πῶς λειτουργοῦν σὰν γκέτο. Καὶ αὐτὴ ἡ «ἐπαρση», μὲ τὸ δέλεαρ τοῦ μεγαλειώδους, θὰ φέρει στὴς μέρες μας τὴς ἀτέλειωτες ἐπαύλεις, τὰ θηριώδη συγκροτήματα πολυκατοικημάτων, τὰ κολοσσιαία πάρκα μαζικῆς ψυχαγωγίας κ.λπ., χάνοντας τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν αὔρα τῆς ἀρμονίας. Τάζοντάς μας καὶ ἐκθέτοντάς μας σὲ περισσότερα ἀπ' ὅσα γνωρίζουμε καὶ ἀντέχουμε. Ἐνῶ οἱ παραδοσιακοὶ οἰκισμοὶ (ὅπως

τῆς Τήνου) διαφυλάττουν τὸ μέτρο καὶ τὴν εὐγένεια. Καὶ ἐπικεντρώνονται στὰ οὐσιώδη.

Βέβαια τὸ βιβλίο κινεῖται σὲ ἄξονες χωροταξικῆς αἰσθητικῆς, ὅμως ὁ προβληματισμὸς πῶς θέτει «*λειτουργεῖ καὶ δουλεύει*» ἄμεσα καὶ στὴν πνευματικὴ πορεία. Καὶ εἶναι συντετὸ καὶ θεάρεστο νὰ μαθαίνουμε: πῶς καὶ τί φτωχαίνει τὴν ζωὴν μας, καὶ τί τὴν ἐμπλουτίζει καὶ τὴν ἐξευγενίζει. Γιὰ νὰ ἀφυπνισθοῦμε ἐγκαίρως.

Ἡ ἀμεσότερη διαδρομὴ γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸ καὶ τὴν εὐγένεια, γιὰ τὸ ἀνέβασμά μας, περνάει ἀπὸ τὸ «*ταμεῖον*» (...*εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖον σου*, Ματθ. 6,6). Ἀφοῦ στὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ ἀλλάζουν μεγέθη, διαστάσεις καὶ κλίμακες, μὲ τρόπο πάντοτε συναρπαστικὸ καὶ γοητευτικὸ! Καὶ ἡ σοφία τῶν Ἁγίων, πῶς βίωσαν ἐνσυνείδητα καὶ εὐσυνείδητα τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ ἀφομοίωσαν μὲ τὸν ἰδανικότερο τρόπο, μᾶς διδάσκει: «*Ἄν δὲν βρεῖς τὸν ἑαυτό σου στὰ μικρὰ καὶ*

Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

ἀπλᾶ, θὰ πελαγώσεις στὰ ἀχανῆ καὶ –δῆθεν– μεγαλειώδη. Ἐξάλλου καὶ οἱ ἔρημοι εἶναι ἀχανεῖς, ἀλλὰ χωρὶς ἰκμάδα ζωῆς.

Αὐτὲς τὶς μέρες, στὶς 16 Ὀκτωβρίου, ἡ Ἐκκλησία μας γιορτάζει τὸν Ἅγιο Λογγίνο, «*θυρωρὸ τῆς Λαύρας τῶν Σπηλαίων τοῦ Κιέβου*». Ἡ ζωὴ του ἦταν ἀπλούστατη: ὄντας στὸ διακόνημα τοῦ «*πορτάρη*», πρόσεχε συνεχῶς μὲ ἐπιμέλεια τὴν πύλη τῆς Μονῆς, χωρὶς νὰ περάσει ποτὲ τὸ βλέμμα του ἔξω ἀπὸ αὐτή. Καὶ χωρὶς νὰ περισπᾶται σὲ «*ἀχανεῖς ὀρίζοντες*» καὶ κούφια «*μεγαλεῖα*». Διατηρώντας μὲ τὴν ἴδια ἐπιμέλεια καὶ τὴν πύλη τῆς καρδιάς του ἀπαραβίαστη ἀπὸ ἀλλότριους λογισμοὺς καὶ μάταιες σκέψεις. Καὶ ἔχοντας ὑπὸ ἔλεγχον τὴς δύο αὐτῆς θύρες, ἀνέβαζε εὐκολὰ τοὺς νοερούς του ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Θύρα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, πῶς ὁ Κύριός μας συνέδεσε ἄμεσα μὲ τὸ σεπτὸ Του Πρόσωπο, λέγοντας: «*Ἐγὼ εἰμι ἡ Θύρα*» (Ἰω. 10,9). Καὶ ἔτσι ὁ ὁσιος Λογγίνος ἀπέκτησε οἰκειότητα μὲ τὰ τῆς Βασιλείας Ἐκείνης. Λαμβάνοντας ΚΑΙ σ' αὐτὴ τῇ ζωῇ πάμπολλα χαρίσματα καὶ εὐλογίες παρ' Αὐτοῦ, φθάνοντας στὴν ἐπιτυχία τοῦ στόχου του μὲ τὸν πῶς ἐνδεδειγμένο καὶ «*ἄψογο*» τρόπο.

Ἄρκει, λοιπόν, νὰ «*βλέπουμε*» «*σωστά*» τὴν Θύρα, καὶ ἄς –φαίνεται ὅτι– στενεύουν κάποιοι ἐπιγίνοι ὀρίζοντες. Ἡ λύση εἶναι ἐγγὺς ἐν τῇ καρδίᾳ σου (πρβλ. Ρωμ. 10,8). Τὰ «*ἄλλα*» περιττεύουν καὶ ἀποπροσανατολίζουν, παραμορφώνοντας ὁράματα καὶ στόχους, καὶ εὐτελίζοντας τὴν ὑπαρξήν.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Η υγεία του Μακαριωτάτου

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος εισήχθη την 21.8.2007 στο Νοσοκομείο Jackson Memorial του Miami των Η.Π.Α., για την ολοκλήρωση του προμεταμοσχευτικού έλεγχου για την επικείμενη μεταμόσχευση ήπατος. Ο έλεγχος ήταν ικανοποιητικός. Στη συνέχεια, ο ασθενής ενεγράφη στον πίνακα των προς μεταμόσχευση,

βάσει των ισχυόντων στις Η.Π.Α. κανόνων. Κατά την χρονική διάρκεια από 21.8.2007 μέχρι και την 7.10.2007, ο Μακαριώτατος ήταν σε σταθερή κλινική κατάσταση και παρηκολούθειτο, κατ' οίκον, από τους ιατρούς της μεταμοσχευτικής ομάδος. Την 7.10.2007 και τοπική ώρα 18.00, εισήχθη στο Νοσοκομείο, εϋθως μετά την εύρεση του καταλλήλου μοσχεύματος, για την επέμβαση. Κατά την διάρκεια της επέμβασως, ή χειρουργική ομάδα, με επικεφαλής τον Καθηγητή κ. Τζάκη, διεπίστωσε ότι δυστυχώς υπήρχαν διάχυτες μεταστατικές έστιες του ήπατικού όγκου στο περιτόναιο και υπεχρεώθη να διακόψει την μεταμόσχευση. Το ήπατικό μόσχευμα διετέθη στον επόμενο διαθέσιμο ασθενή, με έπιτυχία. Ο Μακαριώτατος έτυχε της δεούσης φροντίδος και, μετά από παραμονή 48 ώρων στην μονάδα έντατικής θεραπείας, μετεφέρθη στην Χειρουργική Πτέρυγα. Η μετεγχειριστική του εξέλιξη είναι ικανοποιητική και εξήλθε από το Νοσοκομείο το Σάββατο 13.10.2007.

Άποστολος Παύλος και Κόρινθος Πρώτο Διεθνές Έπιστημονικό Συνέδριο

Με άπόλυτη έπιτυχία ολοκληρώθηκαν οί έργασίες του Πρώτου Διεθνούς Έπιστημονικού Συνεδρίου «Παύλος και Κόρινθος: Οί προς Κορινθίους έπιστολές», που διοργανώθηκε στην Κόρινθο με άφορμή τή συγκυρία συμπλήρωσως 1950 περίπου έτων από τή σύνταξη των έπιστολών του Παύλου προς Κορινθίους. Σκοπός του Συνεδρίου ήταν ή προώθηση της περι τον Παύλο Έπιστημονικής έρευνας, με άναφορές άφ' ενός μέν στις έπιστολές του Άποστόλου (θέματα θεολογικά, ιστορικά και κοινωνικοπολιτικά), και άφ' έτερου στην πόλη και τήν εκκλησία της Κόρινθου κατά τους χρόνους του Άποστ. Παύλου (στο πλαίσιο της των έπιστολών του και των Πράξεων). Ειδικότερα, από

23 έως 25 Σεπτεμβρίου του 2007 διεξήχθη τó έν λόγω Διεθνές Έπιστημονικό Συνέδριο, που άποτελεί τó μεγαλύτερο διεθνώς Συνέδριο με

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

τὸ ἀνωτέρω θέμα καὶ συνάμα κορυφαῖο πνευματικὸ γεγονός καὶ γιὰ τὸν τόπο μας καὶ γενικότερα. Εἶναι ἄλλωστε τὸ Πρῶτο Διεθνὲς Συνέδριο τὸ ὁποῖο γίνεται στὴ χώρα μας, μὲ ἀντικείμενο τὸν ἀπόστολο ἐκεῖνο, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπηρεάσει ἀνεξίτηλα τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμό. Στὴν Εἰσαγωγικὴ Συνεδρία, πού ἐγινε στὸ Δημοτικὸ Θέατρο τοῦ Δήμου Κορινθίων τὴν Κυριακὴ 23 Σεπτεμβρίου, παραβρέθηκαν καὶ χαιρέτησαν τὸ Συνέδριο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε καὶ μῆνυμα τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου, ὁ Νομάρχης κ. Ν. Ταγαρᾶς, οἱ βουλευτὲς Κορινθίας Ἄ. Κόρκα-Κώνστα καὶ Κ. Κόλλιας, ὁ Δήμαρχος Κορινθίων κ. Ἄλ. Πνευματικὸς, ὁ Δήμαρχος Τενέας κ. Χρ. Χασικίδης, ὁ τέως Δήμαρχος Κορινθίων κ. Θ. Θωμαΐδης καὶ πλῆθος ἄλλων ἐπισήμων καὶ μῆ. Στὸ Συνέδριο αὐτὸ συμμετείχαν μὲ πρωτότυπες εἰσηγήσεις 90 καὶ πλέον εἰδήμονες στὸν Παῦλο ἐπιστήμονες ἀπὸ ὅλον τὸν πλανήτη. Ἐπιπλέον, οἱ εἰσηγήσεις καὶ ἡ θεματολογία τους ἦσαν κατὰ τέτοιον τρόπο ὁργανωμένες ὥστε νὰ ἀπευθύνονται καὶ στὸ μὴ εἰδικὸ θεολόγο. Στὰ θετικὰ τοῦ Συνεδρίου ἦταν καὶ ἡ ταυτόχρονη μετάφραση, ὥστε ὅλοι νὰ

κατανοοῦν ὅσα διατυπώνονταν εἴτε ἀπὸ Ἑλληνες εἴτε ἀπὸ ξένους Καθηγητές. Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι τὶς συνεδρίες παρακολούθησαν ἀρκετοὶ νέοι, οἱ ὁποῖοι ἔδειξαν ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὶς ἐπιστημονικὲς ἀνακωινώσεις. Οἱ εἰσηγητὲς ἐντυπωσιάσαν τὸ ἀκροατήριον καὶ συγκέντρωσαν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐπιστημονικῆς κοινότητος παρουσιάζοντας στοιχεῖα καὶ ἀναλύσεις, τόσο γιὰ τὴν Κόρινθο ὅσο καὶ γιὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, τὰ ὁποῖα προέκυψαν μέσα ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ μελέτη τῶν ἱστορικῶν καὶ θεολογικῶν πηγῶν καὶ εὐρημάτων. Τὴν ὀργάνωση καὶ τὴν χρηματοδότηση ἀνέλαβε ὁ Δήμος Κορινθίων, καὶ συνέβαλε καὶ ἡ Νομαρχία Κορινθίας. Ἡ ἐπιστημονικὴ διοργάνωση ἀνατέθηκε σὲ Καθηγητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ὁμότιμον Καθηγητὴ Στυλιανὸ Γ. Παπαδόπουλο. Τὴν τοπικὴ ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελοῦσαν ἐκπρόσωποι τοῦ Δήμου κυρίως, τῆς Νομαρχίας καὶ τῆς ΠΕΘ Νομοῦ Κορινθίας. Τὸ Συνέδριο ἀναμφισβήτητα ἀποτέλεσε μίαν μεγάλη συμβολὴ στὴν περαιτέρω κατανόηση τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν ἀλλὰ καὶ στὴν προβολὴ τῆς πόλεως τῆς Κορίνθου.

Κατασκηνωτικὸ πενθήμερο διὰ ἀναγνώστες, ἱερόπαιδες καὶ ἱεροσπουδαστὲς

Πραγματοποιήθηκε ἀπὸ 23-27 Αὐγούστου 2007 στὶς κατασκηνωτικὲς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ στὸν

Ἅγιο Λαυρέντιο Πηλίου, πενθήμερη καλοκαιρινὴ κατασκήνωση γιὰ ἀναγνώστες, ἱεροσπουδαστὲς καὶ ἱερόπαιδες τῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Σκοπὸς τῆς κατασκηνώσεως ἦταν: α) ἡ κοινὴ ζωὴ καὶ ἡ βίωση ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος, β) ἡ κατάρτιση σὲ θέματα πνευματικῆς ζωῆς, γ) ἡ ἀναθέρμανση τοῦ ρόλου καὶ τῆς διακονίας ἐκάστου στὴν Ἐκκλησία, δ) ἡ ἀνταλλαγὴ προβληματισμοῦ καὶ ἐμπειριῶν. Στὴν κατασκηνωτικὴ περίοδο συμμετείχαν 60 κατασκηνωτὲς προερχόμενοι ἀπὸ 17 Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡλικίας 16-26 χρόνων. Τὴν εὐθύνη τῆς διοργάνωσης τοῦ κατασκηνωτικοῦ προ-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

γράμματος είχε ό Γραμματεός τής Συνοδικής Έπιτροπής Χριστιανικής Άγωγής τής Νεότητος, Άρχιμ. κ. Πολ. Μπόγρης, βοηθούμενος από τους Άρχιμ. κ.κ. Δαμ. Κιαμέτη, Πρωτοσυγκέλλου τής Ί. Μ. Δημητριάδος και Άλμυρού, Μαξ. Παπαϊωάννου, κ. Ίγν. Άναγνωστοπούλου, Ίεροκηρύκων τής Ί. Μ. Δημητριάδος και Άλμυρού, και του Διακ. κ. Σεραφείμ Κοντακτσή, Άρχιδιακόνου τής Ί. Μ. Δημητριάδος και Άλμυρού. Κατά τή διάρκεια τής κατασκηνώσεως στο ήμερήσιο πρόγραμμα έτελούντο οί Άκολουθίες του Όρθρου, του Έσπερινου και του Ί. Άποδείπνου. Τήν Κυριακή 27.08.07 οί κατασκηνωτές συμμετείχαν στην Άρχιερατική Θ. Λειτουργία που τέλεσε ό Σεβ. Δημητριάδος και Άλμυρού κ. Ίγνάτιος στον Ί. Ν. Άγίου Άποστόλου του νέου στον Άγιο Λαυρέντιο Πηλίου. Επίσης κατόπιν προσκλήσεως έπισκέφθηκαν τον κατασκηνωτικό χώρο και εισηγήθηκαν θέματα προς τους

κατασκηνωτές οί: Σεβ. Δημητριάδος και Άλμυρού κ. Ίγνάτιος, Σισανίου και Σιατίστης κ. Παύλος και ό Ίερομόναχος κ. Άθανάσιος Σιμωνοπετρίτης. Εισηγήσεις παρουσίασαν και οί Άρχιμ. κ. Μπόγρης, κ. Δαμ. Κιαμέτης και ό Πρωτ. κ. Άντ. Ζούπης. Επίσης οί κατασκηνωτές είχαν τήν εύκαιρία τó Σάββατο 26 Αυγούστου νά περιηγηθοούν τó Πήλιο και νά θαυμάσουν από κοντά τήν πολιτιστική κληρονομιά του τόπου, τόν πλούτο τής πνευματικής παράδοσης αλλά και τήν όμορφιά του φυσικού τοπίου. Τήν τελευταία ήμέρα τής κατασκήνωσης οί κατασκηνωτές έπισκέφθηκαν τόν Μητροπολιτικό Ναό του Άγίου Νικολάου Βόλου, τó Συνεδριακό Κέντρο τής Ί. Μητροπόλεως Δημητριάδος, όπου και έπληροφορήθηκαν τις δράσεις που πραγματοποιούνται στον χώρο αυτό και είχαν τήν εύκαιρία νά συνομιλήσουν με τόν Σεβ. κ. Ίγνάτιο.

Τό βιβλίό ιστορίας τής Στ' Δημοτικού πέρασε στην «ιστορία»

Ό Μακ. Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος έκανε τήν ακόλουθη δήλωση: «Μέ χαρά πληροφορήθηκα σήμερα ότι με απόφαση του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων απεσύρθη τó κείμενο αν και διορθωμένο έν τίνι μέτρω και δέν θα έκτυπωθεί τó βιβλίό τής ιστορίας τής Στ' Δημοτικού. Η Έκκλησία μας πρώτη, αλλά και στη συνέχεια όλα τά πνευματικά ιδρύματα και

οί πνευματικοί άνθρωποι τής πατρίδος μας αντιστάθηκαν σε αυτή τήν διαστρέβλωση των αναμφισβήτητων ιστορικών γεγονότων, καθώς και τήν προσφορά τής Έκκλησίας στους αγώνες του Έθνους. Συγχαίρω από καρδιάς τόν Ύπουργό κ. Εύριπίδη Στυλιανίδη για τήν παρρησία και τήν εύθυκρισία, τήν όποία επέδειξε στο θέμα αυτό που έχει αναστατώσει τήν ελληνική κοινωνία».

Η επέτειος των έγκαινίων του Ί. Ν. Όσιου Ίωάννου του Ρώσου

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα και κατάνυξη τελέστηκε τó Σαββατοκύριακο 29-30 Σεπτεμβρίου 2007 ή Β' Πανήγυρη του Όσιου Ίωάννου του Ρώσου στο όμώνυμο Ί. Προσκύνημα στο Ν. Προκόπιο Εύβοίας. Η δεύτερη αυτή Πανήγυρη καθιερώθηκε τó έτος 1970, σε ανάμνηση των Έγκαινίων του Ί. Ναού, τά όποια τέλεσε ό μα-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

καριστός Μητροπολίτης Χαλκίδος Νικόλαος, την τελευταία Κυριακή του μηνός Σεπτεμβρίου του έτους 1969. Στην πανήγυρη εκτός από τον Σεβ. Χαλκίδος κ. Χρυσόστομο παρέστη και ο Σεβ. Σισανίου κ. Παῦλος. Πρὶν τὴν ἀπόλυση τῆς Θ. Λειτουργίας, ὁ κ. Χρυσόστομος προσέφερε στὸν Σεβ. Σισανίου ἀναμνηστικὸ δῶρο μὲ ἀφορμὴ τὴν ἑορτὴ αὐτῆ τοῦ Ὁσίου, ἀλλὰ καὶ σὲ ἀνάμνηση τῆς 34ης ἐπετείου τῆς εἰς Διάκονον χειροτονίας του, ἢ ὁποία εἶχε γίνεи τέτοια

ἡμέρα (Κυριακὴ 30 Σεπτεμβρίου 1973) στὸν Ὅσιο Ἰωάννη τὸ Ρῶσο, ἀπὸ τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη κυρὸ Νικόλαο (Σελέντη). Ἀκολούθησε ἡ καθιερωμένη Λιτάνευση τοῦ Ἱ. Σκηνώματος τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου καὶ τὸ μεσημέρι, τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου, παρέθεσε γεῦμα στὸν Ξενώνα του, σὲ ὄλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴ διάρκεια ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους προσφέρουν ἀφιλοκερδῶς, ἀλλὰ πιστῶς καὶ ἐνσυνειδήτως στὸ Ἱ. Προσκύνημα.

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Μουσεῖο τῆς Ἱ. Μ. Τουρλιανῆς

Μὲ τὴν παρουσία πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους πιστῶν ἐγκαινιάσθηκε στὶς 23 Αὐγούστου στὴν ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Παναγίας «Τουρλιανῆς» στὴν Ἄνω Μερὰ τῆς Μυκόνου τὸ Μουσεῖο Ἔργων Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης τῆς Μονῆς, τὸ ὁποῖο περιέχει ἀντικείμενα, μὲ τὰ ὁποῖα στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων ἢ εὐσέβεια τῶν πιστῶν κατεκόσμησε τὸ Μοναστήρι, ὅπως εἰκόνες, ἐκκλησιαστικὰ σκευῆ, ἱερὰ ἄμφια, ἀφιερώματα, βιβλία, ξυλόγλυπτα, κινδῆλες καὶ πατριαρχικὰ σιγίλλια καὶ ἄλλα σημαντικὰ γιὰ τὴν ἱστορία τῆς Μονῆς ἔγγραφα. Ὁ φιλόπονος ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀρχιμ. Φιλάρετος Γεροντάρης ἀποφάσισε νὰ γίνεи μία συντονισμένη προσπάθεια γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τοῦ Μουσείου τῆς Μονῆς σύμφωνα μὲ τὶς προδιαγραφὲς τῆς σύγχρονης Μουσειολογίας καὶ νὰ ληφθεῖ μέριμνα ὥστε τὰ διάφορα ἀντικείμενα νὰ συντηρηθοῦν, νὰ ἀποκατασταθοῦν στὴν ἀρχικὴ τους μορφή καὶ νὰ προβληθοῦν κατὰ τρόπο πού νὰ ἱκανοποιεῖ ὄλους τοὺς προσκυνητῆς. Τὸ δύσκολο καὶ ἀπαιτητικὸ αὐτὸ ἔργο ἀνέλαβε ὁ γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλες ἔργα-

σῆς του στὸν ἐκκλησιαστικὸ καὶ μοναστικὸ χῶρο ἀνέλαβε ὁ συντηρητῆς ἔργων ἐκκλησιαστικῆς τέχνης κ. Μηνᾶς Χατζηχρήστου. Οἱ χῶροι ὅπου ἐκτίθενται τὰ ἔργα βρίσκονται σὲ εἰδικὲς συνθῆκες θερμοκρασίας καὶ ὑγρασίας, ἀνάλογα μὲ τὸ εἶδος τῶν ἀντικειμένων καὶ τοῦ ὑλικοῦ ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶναι κατασκευασμένο. Τὸ ὅλο ἔργο στοίχισε περίπου 550.000 εὐρώ. Στὰ ἐγκαίνια παρέστη ἐκτός ἀπὸ τὸν Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεο καὶ ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.

Ἡμερίδα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ψυχικῶν διαταραχῶν τῶν πιστῶν

Τὴν Δευτέρα 10 Σεπτεμβρίου 2007 στὶς 8.30 π.μ. στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργολίδος (Ἱ. Μ. Ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ

Θεοφόρου, Ζόγκα-Ἄργους), ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοργάνωσε Ἡμερίδα-Σεμινάριο γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ψυχικῶν

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

διαταραχών των πιστών, για τους Κληρικούς των Ίερων Μητροπόλεων της Πελοποννήσου, με θέμα: «*Η Αντιμετώπιση των Ψυχικών Διαταραχών στο πλαίσιο του Μυστηρίου της Ίερης Ξομολογήσεως*», υπό την αιγίδα της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής επί Ειδικών Ποιμαντικών Θεμάτων και Καταστάσεων. Τους συμμετέχοντες προσφώνησαν ο Σεβ. Μονεμβασιάς και Σπάρτης κ. Ευστάθιος, Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής επί Ειδικών Ποιμαντικών Θεμάτων και Καταστάσεων και ο φιλοξενών Σεβ. Άργολίδος κ. Ίάκωβος. Στην διάρκεια της Ημερίδας πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες εισηγήσεις: α) «*Η άμαρτία και οι ψυχικές διαταραχές*» με Εισηγητή τον Αρχιμ. κ. Μεθόδιο Κρητικό, Ίεροκήρυκα της Ί. Μ. Πειραιώς, β) «*Ο άνθρωπος σέ κρίση-περιστα-*

σιακή Ξομολόγηση» με Εισηγητή τον κ. Άλέξανδρο Σταυρόπουλο, Όμ. Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, γ) «*Καταθλιπτικά στοιχεία και παρερμηνευτικές διαθέσεις οι οποίες είναι δυνατών να επηρεάσουν το περιεχόμενο της Ί. Ξομολογήσεως στους νέους – ενήλικες και γέροντες*» με Εισηγητή τον Έλ. Δρα Στ. Ί. Μπαλογιάννη, Καθηγητή Νευρολογίας του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Διευθυντή της Α΄ Νευρολογικής Κλινικής Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ Θεσσαλονίκης και δ) «*Η ένοχη στάθρα της ψυχικής νόσου και της μετανοίας κατά την άσκηση του μυστηρίου της Ίερης Ξομολογήσεως*» με Εισηγητή τον Πρωτ. κ. Στ. Καρπαθίου, Θεολόγο-Ψυχίατρο, Δρα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Β΄ Ίερατικό Συνέδριο Ί. Μ. Σύρου

Με μεγάλη έπιτυχία την Πέμπτη 20 Σεπτεμβρίου έληξαν οι έργασίες του Β΄ Ίερατικού Συνεδρίου της Ί. Μ. Σύρου στο Ί. Νησί της Τήνου και στις έγκαταστάσεις του σύγχρονου Συνεδριακού Κέντρου του Ίδρύματος Τηνιακού Πολιτισμού από 18-20 Σεπτεμβρίου 2007. Θέμα του Συνεδρίου ήταν: «*Σύγχρονες ποιμαντικές διαστάσεις του ένοριακού έργου*». Μετά τις εισηγήσεις των Σεβ. Άχελώου κ. Εϋθύμιου, Καισαριανής κ. Δανιήλ, Ύδρας κ. Έφραΐμ, Σύρου κ. Δωροθέου, των Άρχιμ. Νικ. Ίωαννίδη, Ίερ. Νικολοπούλου, Γ. Χρυσοστόμου και των Πρωτοπρ. Θεμ. Χριστοδούλου και Βασ. Θερμοϋ έπηκολούθησε γόνιμη και έποικοδομητική συζήτηση. Κατά την διάρκεια του Συνεδρίου στον Ί. Ν. της Μεγαλόχαρης τέλεσαν την Θ. Λειτουργία ο Πανιερ. Άχελώου κ. Εϋθύμιος και ο Σεβ. Ύδρας κ. Έφραΐμ, πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στα χωριά της Τή-

νου και Άκολουθία Έσπερινοϋ στην Ί. Μ. της «Κυρά Ξένης» στον Πύργο όπου συμπροσευχήθηκε και ο εκεί παρεπιδημών Σεβ. πρώην Μεσογαΐας και Λαυρεωτικής κ. Άγαθόνικος. Οι Σύεδροι κατέληξαν σέ συμπεράσματα και πορίσματα τά όποια και θά δημοσιοποιηθοϋν και άπαντες εϋχαρίστησαν τον Πρωτοπρ. κ. Γ. Φανερό, ο όποιος με την βοήθεια ομάδος κληρικών από την Τήνο και λαϊκών συνεργατών έφερε άριστα σέ πέρας την όλη διοργάνωση του Συνεδρίου.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους βοηθᾶ ὁ λόγος ὁ σοβαρὸς, ἀλλὰ ὄχι σεσοφισμένος, ὁ φυσικὸς καὶ ὄχι ἐπιτηδευμένος, ὁ μουσικὸς, ἀλλὰ ὄχι ὁ βαριὰ στολισμένος, ὁ λόγος «ὁ τοῦ Σταυροῦ» καὶ ὄχι ὁ τοῦ ἐγωισμοῦ, ἀδιοράτου ἢ ὀφθαλμοφανοῦς.

Τέλος πάντων, ὅταν θέλουμε νὰ μιλήσουμε στοὺς ἀδελφούς μας γιὰ τὸ Θεό, πρέπει πρῶτα νὰ μιλήσουμε στὸ Θεό γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας. Καί, ἐπιπλέον, προτοῦ ἀνοιξοῦμε τὸ στόμα μας νὰ μεταδώσουμε τὶς θεῖες ἀλήθειες, πρέπει πολὺ ἔντονα νὰ παρακαλέσουμε τὸ Θεό νὰ μᾶς

Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θείου Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο (Δ')

Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου Κανσίσογλου
Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μ. Ἐδέσσης

Πολλές φορές, ὅμως ὁ καλὸς γεωργὸς, δὲν φθάνει μονάχα νὰ σπείρει τὸ λόγο στὶς καρδιές τῶν ἀκροατῶν του, πρέπει καὶ νὰ ποτίσει «τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν» γιὰ νὰ βλαστήσει καὶ νὰ φέρει καρπὸ πνευματικὸ. Ὅπως τὸ λέει ὁ Ἄπ. Παῦλος «ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν» (Α' Κορ. γ', 6). Ὁ θεῖος αὐτὸς ποτισμὸς, κατὰ τὸν Ἄγ. Ἰωάννη τὸ Χρυσόστομο, εἶναι ἡ προσευχὴ τοῦ ἱερέως, τοῦ πνευματικοῦ, τοῦ διδασκάλου, τοῦ πατέρα, τοῦ ἀδελφοῦ γιὰ τὸ συνάνθρωπό του, μέσα στοῦ ὁποῖου τὴν καρδιά ἐπесαν τὰ θεῖα σπέρματα. Ὁ γενναῖος, ὁ ἀληθινὸς διδάσκαλος δὲν ὠφελεῖ μόνο μετὰ τὸ λόγο του τοὺς μαθητευομένους, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὶς προσευχές του. Ὅσο ἅγιος κι ἂν εἶναι ὁ σπόρος, ὅσο φιλόπονος κι ἂν εἶναι ὁ γεωργός, πάλι χρειάζεται ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου τὴ συνεργία καὶ τὴν συμμαχία τῆς Θ. Χάριτος. Γι' αὐτὸ πρέπει ὁ στοργικὸς καὶ φιλόθεος διδάσκαλος νὰ ἐπικαλεῖται συνεχῶς τὴν ἄνωθεν βοήθεια πρὸς ἐφαρμογὴ τῶν διδασκομένων. Μετὰ τὶς συμβουλές μας νὰ διορθώνουμε καὶ μετὰ τὶς προσευχές μας νὰ ἐνδυναμώνουμε.

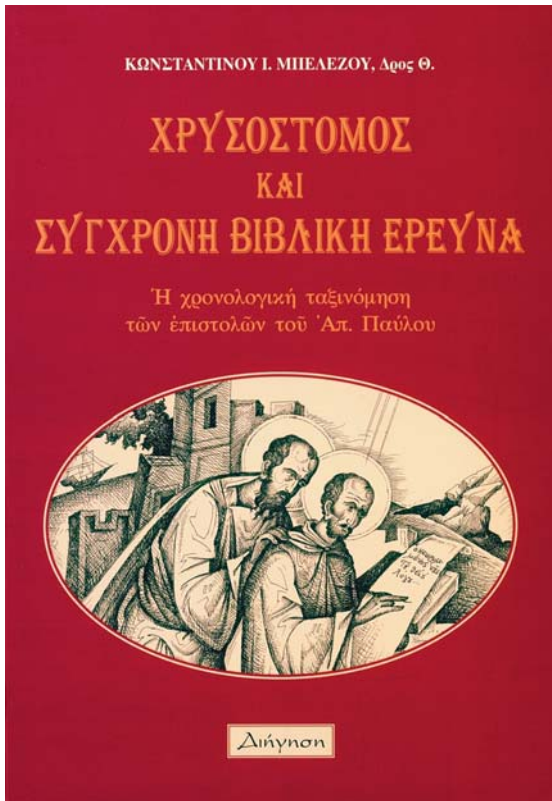
φωτίσει καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύσει σὲ αὐτὸ τὸ ἔργο. Κάποιος ἱερεὺς ποὺ μιὰ φορὰ συλλειτούργησε μετὰ τὸν ἐνάρετο καὶ ἅγιο ἱερομόναχο π. Ἀθανάσιο Χαμακιώτη, διηγεῖται τὰ ἑξῆς: «Μιὰ Κυριακὴ συλλειτούργησαμε. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνο εὐχή, ἐγὼ πῆγα νὰ καταλύσω. Βλέπω τὸν π. Ἀθανάσιο, νὰ πηγαίνει στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ ἱεροῦ. Κάτι ψιθύριζε. Δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω τί ἔλεγε.

Ἐνέτεινα τὴν προσοχή μου καὶ ἄκουσα νὰ ψιθυρίζει μιὰ λέξη: -Μίλησε...μίλησε...μίλησε... Παραξευνέτηκα. Τί ἐννοοῦσε καὶ σὲ ποιὸν ἀπευθυνόταν; Καὶ τότε, σὰ νὰ ξέφυγε, δυνάμωσα τὴ φωνή του καὶ συνέχισε: -Μίλησε Κύριε! Τότε κατάλαβα. Ἐτοιμαζόταν νὰ βγεῖ γιὰ τὴν ἀπόλυση καί, ὅπως πάντα, θὰ ἔκανε τὸ σύντομο κήρυγμά του. Προσευχόταν, λοιπόν, μ' αὐτὸ τὸν τόσο ἀπλό, παιδικὸ καὶ σύντομο κήρυγμά του. Προσευχόταν, λοιπόν, μ' αὐτὸ τὸν τόσο ἀπλό, παιδικὸ καὶ χαριτωμένο τρόπο στὸν Κύριο, σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε: "Μίλησε Ἐσύ, Κύριε, ὄχι ἐγώ. Ἐγὼ δανεῖζω τὴ γλῶσσα μου". Τότε κατάλαβα τὸ μυστικὸ του. Κατανόησα γιατί μιλοῦσε τόσο κατανυκτικά, ἀλλὰ καὶ τόσο δυνατὰ καὶ ἐπηρέαζε τοὺς πάντες. Ὁ π.

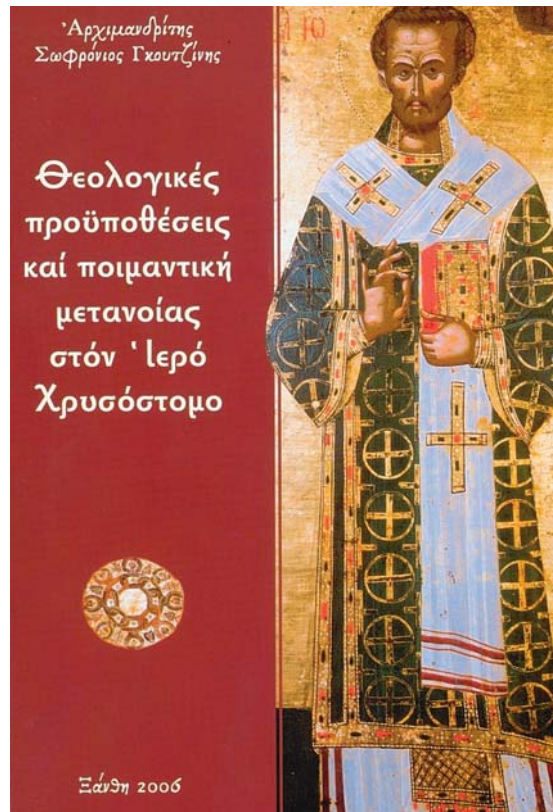
Ἀθανάσιος δὲν μιλοῦσε ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ δάνειζε τὴ γλῶσσα του στὸν Κύριο». Ἀφοῦ μαθητεύσαμε στοὺς ἁγίους Πατέρες μας, καὶ ἐν προκειμένῳ στὸν Ἄγ. Ἰωάννη τὸ Χρυσόστομο, γιὰ τὸ «πῶς δεῖ λαλεῖν τὸν λόγον», τότε ἔτσι ἄς κάνουμε κι ἐμεῖς: Νὰ στεκόμαστε μετὰ ταπείνωση ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ νὰ τοῦ λέμε ἀπὸ καρδιάς: Μίλησε...μίλησε...μίλησε Κύριε!

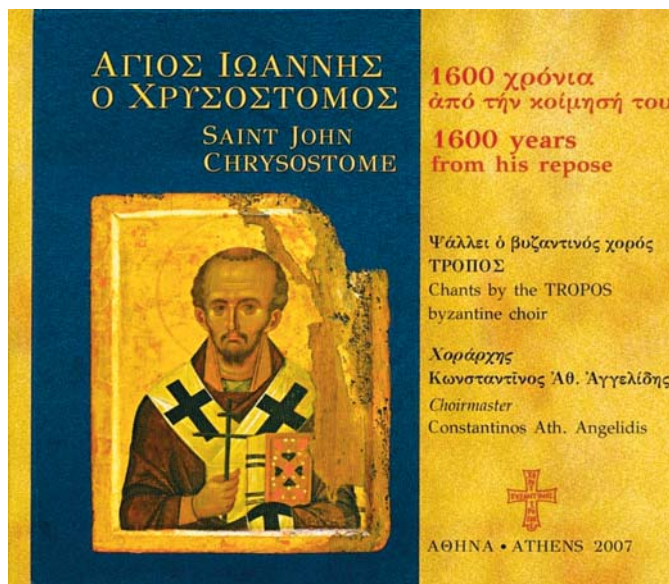
Έκδόσεις για τὸν Ἱερό Χρυσόστομο

Κωνσταντίνου Ἰ. Μπελέζου, Δρος Θ.
**«Χρυσόστομος και σύγχρονη Βιβλική έρευνα» –
 Ἡ χρονολογική ταξινόμηση τῶν ἐπιστολῶν τοῦ
 Ἁγ. Παύλου**
 Έκδόσεις «Διήγηση»

Ἁρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη
**«Θεολογικές προϋποθέσεις και ποιμαντική
 μετανοίας στὸν Ἱερό Χρυσόστομο»**
 Ξάνθη 2006

Έκτος ἀπὸ τὰ βιβλία, τὰ ἄρθρα, τὰ ἀφιέρωματα και τὶς διάφορες ἐκδηλώσεις στὸ πλαίσιο τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν 1600 ἐτῶν ἀπὸ τὴν κοίμηση τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου κυκλοφορήθηκε και τὸ CD «Ἁγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος» με μέλη ποὺ ψάλλει ὁ βυζαντινὸς χορὸς «Τρόποι» με χοράρχη τὸν κ. Κων. Ἀγγελίδη σὲ μιὰ πολὺ προσεγμένη παραγωγή με μέλη γιὰ Μ. Τεράρχη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: «Ἁγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος»

Εισαγωγικές σκέψεις για τὸν λειτουργικὸ λόγο τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας

Ἡ ἀνάγνωση μιᾶς πρωτότυπης γλωσσολογικῆς ἐργασίας, μὲ ἐκδηλο θεολογικὸ –για τὰ μέτρα τοῦ δυτικοῦ σχολαστικισμοῦ– ἀπόηχο, τοῦ βιβλίου τοῦ Jean-Pierre Sonnet μὲ τίτλο *La parole consacrée. Théorie des actes de langage, linguistique de l' énonciation et parole de la foi* (1984), θυμίζει πὼς ἡ συζήτηση γιὰ τὴ γλώσσα τῆς Ἐκκλησίας συχνὰ ὀδηγεῖ στὸ φιλολογικὸ ἐγχείρημα πρὸς ἀπάντηση τοῦ ἐρωτήματος: Πόση δύναμη διαθέτει ὁ λόγος τῆς πίστεως ποὺ ἐκπορεύεται ἀπὸ τὴ χριστεπώνυμη κοινωμία καὶ ἀπευθύνεται στὸν Θεὸ τῶν Πατέρων ἡμῶν; Στὸ βιβλίο τοῦ Sonnet, μὲ τὸν προφανῆ στόχο νὰ ἀναδειχθεῖ ἡ ιδιαίτερη συμβολικὴ τῆς ἀνθρώπινης γλώσσας κατὰ τὴ χρήση της ὡς δυναμικοῦ λόγου ἀγιαστικοῦ καὶ καθαγιασμένου ἀπὸ τὸν Θεὸ στὴν ἀποκάλυψη τοῦ Λόγου, τίθεται ὀρισμένος προβληματισμὸς γιὰ τὴν ὑφὴ τοῦ μυστηριακοῦ λόγου τῆς πίστεως. Κατὰ τὴ γνώμη μου, ὁ ἐν λόγω προβληματισμὸς ἐπιδέχεται εἰδικότερη ἐπεξεργασία μὲ φιλολογικὲς προεκτάσεις. Ἡ γλώσσα τῆς προσευχῆς δὲν ἐντάσσεται ἀπλῶς σὲ μία γλωσσικὴ ποιικιλία. Πρόκειται γιὰ «γλώσσα τῆς παρουσίας τοῦ παρόντος» (*langage de la présence*) σηματοδοτημένη καὶ σηματοδοτούμενη ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θεοῦ ὡς γεγονός. Στὸν ἀνθρώπινο λόγο συγκαταβαίνει ὁ Τριαδικὸς Θεός· ἄλλωστε, δὲν εἶναι ἄσχετη ἡ προσφώνησή Του ὡς «τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν»: ἡ ἱστορία σχέσης καὶ ἐπικοινωνίας μὲ τὸν Θεὸ δὲν συνιστᾶ ἀνθρώπινο ἐφεύρημα ἀλλὰ ἱστορικὴ μαρτυρία. Ἐδῶ θυμᾶμαι τὸ σχόλιο τοῦ παρανοημένου L. Wittgenstein γιὰ τὴ σημασία τῆς γλωσσικῆς ἐκφορᾶς, ὅτι μόνον μὲ τὴν ἐπισκόπηση τῆς χρήσης μιᾶς λέξης, ἐνὸς ὅρου, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιληφθοῦμε τὸ πραγματικὸ τῆς νόημα, ὅπως τοῦ πιουιοῦ στὴ σκακιστικὴ παρτίδα, καὶ τὴν τεκμηριωμένη θέση τοῦ Gerald Bruns ὅτι δὲν καθιερώνει κανονικὸ καὶ ἐπίσημο κάποιον κείμενο ἢ ιδιότητά του νὰ συνιστᾶ ὀριστικὸ ἢ σωστὸ κείμενο καὶ νὰ ἀποτελεῖ μέρος μιᾶς ἐπίσημης βιβλιοθήκης, ἀλλὰ ἡ σημασία του ὡς συνεκτικοῦ μιᾶς κοινότητος ἀτόμων. Πάντως,

Νικολάου Καλοσπύρου

ἢ κατὰ Saussure ἀναλογία σημαίνοντος (*signifiant*) καὶ σημασινομένου (*signifié*) δὲν μπορεῖ νὰ ἐφαρμοστεῖ στὴ θεολογικὴ διατύπωση, καθὼς τὰ διαλαμβανόμενα μεγέθη εἶναι ἀσύμμετρα: ἀπὸ τὴ μιὰ ἢ ἄκτιστη ἀλήθεια καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἢ πεπερασμένη ἀνθρώπινη γλώσσα, στὴν προσπάθεια ὅμως νὰ θέσει αὐτὴ τὴ διαφορὰ καὶ νὰ προκαλέσει τὴν ἀνθρώπινη συνείδηση νὰ ἀντιληφθεῖ τὴ θεία συγκατάβαση. Τὸ ὀξύμωρο ἔρχεται νὰ ἀναπλάσει μὲ εὐχαριστιακὴ διάσταση ὁ ἐκκλησιαστικὸς λόγος (*sermo ecclesiasticus*). Ἐπειδὴ ὅμως ἡ φιλοσοφικὴ γλώσσα ἀφορᾶ μόνον στὴν κοσμικὴ διανοητικὴ πραγματικότητα, ἀφοῦ τὸ θεῖο δὲν θεωρεῖται προσπελάσιμο μὲ τὶς ἀνθρώπινες λογικὲς καὶ ἐκφραστικὲς δυνατότητες, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει νόμιμη θεολογικὴ φιλοσοφικὴ γλώσσα· γι' αὐτὸ γίνεται ποιητικὴ. Ἄρκει ἡ σημαντικὴ τῆς νὰ κατανοεῖται «θεοπρεπῶς».

Ἡ Βίβλος γιὰ τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα εἶναι περισσότερο λειτουργικὸ βιβλίο παρὰ κατηχητικὸ ἐγχειρίδιο. Λόγου χάρι, στὴ μακρῶν χριστιανικὴ παράδοση τὸ Ψαλτήριον εἶναι *precatio pura*. Ἐδῶ, ὅμως, πρέπει νὰ ἀντιμετωπιστοῦν ὀρισμένα θέματα γλώσσας, μὲ πρῶτο καὶ κύριο τὴν ἐκκλησιαστικῶς ἀποδεκτὴ (δηλαδὴ ἐπίσημη) Ἑλληνικὴ γλώσσα ὡς γλώσσα τῆς Βίβλου. Ἀναφέρομαι στὴν ἀλεξανδρινὴ Κοινὴ τοῦ 3ου αἰ. π.Χ., τὴ γλωσσικὴ μορφή τῆς Ἑλληνικῆς στὴν ὁποία οἱ Ἑβδομήκοντα μετέφρασαν τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Αὐτὴ ἡ γλωσσικὴ μορφή πρέπει νὰ κατοπτρευθεῖ ὡς συνάρτηση ἐνὸς ἀπαράμιλλου φιλολογικοῦ αἰσθητηρίου. Ἐξηγοῦμαι: ἡ βιβλικὴ Ἑλληνικὴ, παρὰ τοὺς ἀναρίθμητους ἐβραϊσμοὺς στὸ λεξιλόγιο καὶ στὴ σύνταξί της, θεωρήθηκε ἀναπόσπαστο ἐργαλεῖο γιὰ τὴ σμίλευση τοῦ πνευματικοῦ λεξιλογίου τῆς χριστιανικῆς λατρείας, ἀφήνοντας ὡς σφραγίδα στὸν Πατερικὸν λόγον τῶν πρώτων μεταχριστιανικῶν αἰώνων μίαν ἀνεξίτηλη αἴσθησις ἱεροπρέπειας καὶ

έγκόλπωσης του νέου σωτηριολογικού περιεχομένου του κατά Θεόν πολιτεύεσθαι. Μάλιστα, πλήθος των λέξεων και φράσεων της γλώσσας των Έβδομήκοντα «έκχριστιανίζονται» ήδη στην *Καινή Διαθήκη*. Η Μ. Harl έδειξε ότι οι λέξεις των Έβδομήκοντα υιοθετήθηκαν από τους μεταγενέστερους Χριστιανούς συγγραφείς, επειδή θεωρήθηκαν φορείς της νέας πνευματικής έμπειρίας, και αναφέρεται, προς έπίρρωσιν όσων ύποστηρίζει, χάριν παραδείγματος στις τρεις λέξεις-όρους «άδολεσχία», «ταπεινωσις» και «άκηδία» που άπαντούν στον 118ο Ψαλμό. Ό σχολαστικός σεβασμός προς τη διατήρηση καθενός από τα ουσιαστικά αυτά ισοδυναμεί με σεβασμό έναντι της άλληγορικής έννοιας που μεταφέρουν: τα λόγια της Γραφής έπιτρέπουν στους μύστες την άποκάλυψη και, κατά κάποιον τρόπο, την άποκρυπτογράφηση του έσώτερου, ανακαινουμένου έν Χριστώ ανθρώπου.

Στήν ίδια κατεύθυνση προβληματισμού έπι-στρατεύουμε και μιá άλλη γνώμη. Υπερβαίνοντας την αισθητική (ιστορική) αντίληψη-τήν έγκυβωτισμένη στην έπονομαζόμενη *Literaturgeschichte* της γερμανικής σχολής περί της λογοτεχνικής θεωρίας της Βίβλου-, ό Ι. Rabinowitz προειδοποιεί όλους τους θεράποντες της σύγχρονης βιβλικής έπιστήμης που άντι-μετωπίζουν τις λέξεις του έβραϊκού πρωτοτύ-

που σαν μεμονωμένα έργαλεία έπικοινωνιακής σκοπιμότητας, ότι οι λέξεις αυτές για τους πιστούς της κοινότητας άποτελούν άντικειμενικές ύποστάσεις, άπτες έέργειες, φορείς είτε δημιουργικής πνοής είτε καταστροφικής δύναμης, έπαρκείς αιτίες γεγονότων και έξωεπικοινωνιακής ισχύος γι' αυτούς που τις ψελλίζουν και τις εκφέρουν.

Η ένιαία έλληνική γλώσσα ως φαινόμενο, κυρίως όμως ή εκκλησιαστική-λειτουργική γλώσσα ως νόμιμος κληρονόμος και φυσικός διάδοχος τόσο της κλασικής ποιητικής Έλληνικής όσο της έλληνιστικής Κοινής των Έβδομήκοντα και της καινοδιαθηκικής και χριστιανικής γραμματείας της Άνατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, μπόρεσε να θησαυρίσει άσύλληπτα λεξιλογικά κοιτάσματα στην πατροπαράδοτη ιεροπρέπεια του ύμνογραφικού «άνθολογίου» της έλληνικής Έκκλησίας, ώστε να εκφράσει την ύπερ φύσιν άρετήν ανά τους αιώνες, δηλαδή ώστε να καταστήσει συμπαρόντες τους όμηρικούς ήρωες και τους ισόθεους άθλητές του Πινδάρου με τους καλλίνικους μάρτυρες της χριστιανικής Έκκλησίας και έτσι να ύπερβεί ή χαρισματική γραφίδα των ιερών ύμνογράφων τόσο τις κίβδηλες έννοιες της καθημερινότητας όσο και τα ανθρώπινα όξύμωρα και φαινομενικώς άντιβαίνοντα στις πραγματιστικές φιλοδοξίες.

Τα λειτουργικά κείμενα της Όρθόδοξης Έκκλησίας συνιστούν για την εκκλησιαστική κοινότητα κληρονομιά άνεκτίμητη αλλά και μυστική. Έδώ ό φιλόλογος πρέπει να παραδώσει τη σκυτάλη στους ποιητές. Όπως τό γράφει ό Παπαδιαμάντης: «Μικρολόγος σχολαστικότητας άδυνατεί να αισθανθής και να εκτιμήση την παιδικήν άπλότητα των θείων ρημάτων, την άγνοούσαν τό κακό, ή την περιφρουούσαν τούτο. Άλλως τό μεγαλείον της ποιήσεως της άνατολικής είναι άλλο, και οι τρόποι, αι μεταφοραί και εικόνες της γλώσσης των Ίερών Γραφών δέν θά γίνωσι ποτέ νεωτερικαί ούτε δυτικαί» και τό διαβάξει ό ιερεύς στη γνωστή εύχή της Θ. Λειτουργίας του άγ. Ίωάννου του Χρυσοστόμου: «Έλλαμψον έν ταίς καρδίαις ήμών, φιλόάνθρωπε Δέσποτα, τό της σής θεογνωσίας άκήρατον φώς, και τους της διανοίας ήμών διάνοιξον όφθαλμούς εις την των εύαγγελικών σου κηρυγμάτων κατανόησιν».

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΥΔΡΑΣ, ΣΠΗΤΣΙΝ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ
ΙΕΡΟΣ ΚΑΘΗΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ
ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΥΔΡΑΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΥΜΝΟΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΜΑΤΙΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΤΟΥ
ΥΔΡΑΙΟΥ

Ποίημα
Άγιου Νικοδήμου του Άγιορείτου

Μουσική σύνθεση Δημητρίου Γαλάνη

Ψάλλει Βυζαντινός Χορός Τερασφαλαίων
Διευθίνει ό Πρωτοψάλτης και Διδασκαλός
της Ψαλτικής Τέχνης Δημήτριος Γαλάνης

ΕΣΡΑ 2007

έξέδωσε ψηφιακό δίσκο με Βυζαντινούς Ύμνους από την άσματική ακολουθία του Άγιου Ένδόξου Νεομάρτυρος Κωνσταντίνου του Ύδραιου, ποίημα Άγιου Νικοδήμου του Άγιορείτου, σε μουσική σύνθεση Δημ. Γαλάνη, ό όποιος διευθύνει και τό χορό.

Ἡ Ἑορτὴ τῆς Ἀγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ὁ συνορτασμός μέ τὴν Ἐθνικὴ Ἐπέτειο τῆς 28ης Ὀκτωβρίου

Ὑπὸ κ. Γεωργίου Παπατζανάκη, Δρος Θεολογίας

Καθὼς ἀναφέρεται στὸν Μεγάλον Συναξαριστὴ ἢ γιορτὴ τῆς Ἀγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἀπαριθμῆται στὶς γιορτές, πού θεσπίστηκαν πρὸς τιμὴν τῶν Θεομητορικῶν ἀμφίων. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ἡ κατάθεση τῆς Τιμίας Ἐσθήτος (2 Ἰουλίου) καὶ ἡ κατάθεση τῆς Τιμίας Ζώνης (31 Αὐγούστου).

Τὸ ἱστορικὸ τῆς γιορτῆς: Ἡ καθιέρωση τῆς γιορτῆς ἔλαβε ὑπόψη, ὡς ὑπόθεση καὶ ἀφορμὴ, τὴν ἐμφάνιση τῆς Θεομήτορος σὲ ὄραμα μέσα στὸ ναὸ τῶν Βλαχερνῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν ἐποχὴ τοῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ (886-911). Τὸ ὄραμα αὐτὸ ἢ τὴν ὄπτασία εἶδαν δύο Μοναχοί, ὁ ὅσιος Ἀνδρέας, ὁ διὰ Χριστὸν σαλός, καὶ ὁ φίλος του Ἐπιφάνιος.

Τὸ βίον τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου καὶ τὴ γιορτὴ τῆς Σκέπης τῆς Θεοτόκου γνωρίζουμε ἀπὸ δύο ἱστορικὲς πηγές: Ὁ συγγραφέας τοῦ βίου τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου, στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὀνομάζεται Νικηφόρος καὶ ἦταν πρεσβύτερος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὁ ὁποῖος γνώριζε προσωπικὰ τὸν Ἀνδρέα [Νικηφόρου (πρεσβύτερος Κων/λεως), περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ, MPG. 111, 628-888].

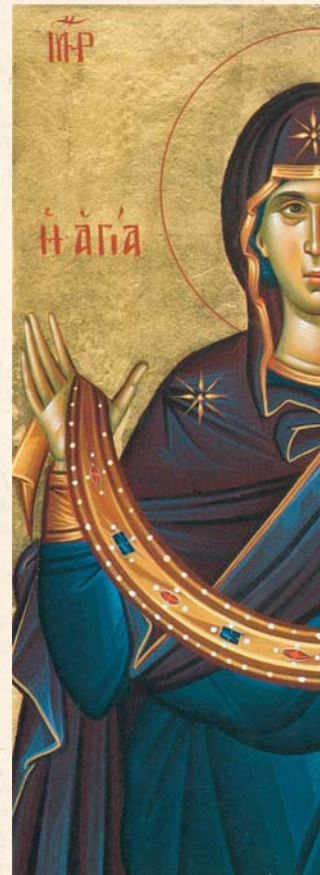
Ὁ δεῦτερος συγγραφέας εἶναι ὁ Ρῶσος Θεολόγος-Ἀγιολόγος Σέργιος, ἀρχιεπίσκοπος Βλαδιμήρου, ὁ ὁποῖος ἔγραψε εἰδικὴ μελέτη καὶ τὴ δημοσίευσέ σὲ ρωσικὸ περιοδικὸ «Στράννικ» μέ τὸν τίτλο: Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ὁ διὰ Χριστὸν σαλός καὶ ἡ εορτὴ τῆς Σκέπης τῆς Θεομήτορος. [Σεργίου, ἀρχιεπισκόπου Βλαδιμήρου, ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ὁ διὰ Χριστὸν σαλός καὶ ἡ εορτὴ τῆς Σκέπης τῆς Θεομήτορος, περ. Στράννικ, τεύχη Σεπτ.-Δεκ. 1898 (ρωσ.) Acta SS, Μαΐου VI, σ. 4-111]. Ὁ Σέργιος ἐξετάζει καὶ ἐρευνᾷ τὸ βίον τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ὄπτασία τῆς Θεοτόκου στοὺς Μοναχοὺς ἔγινε πιθανῶς κατὰ τὸ β' τέταρτον τοῦ Ι' αἰῶνα, λίγο χρονικὸ διάστημα πρὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου (936).

Στὸ κεφ. 24 τοῦ βίου τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου ἀναφέρεται τὸ γεγονός τῆς ὄπτασίας τῆς Θεοτόκου.

Στὸ ναὸ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Βλαχερνῶν Κωνσταντινουπόλεως ἐτελεῖτο ὀλονύκτιος ἀγρυπνία καὶ οἱ παρενρισκόμενοι πιστοὶ μέ ὕμνους καὶ προσευχὲς δοξολογοῦσαν τὸν Θεό. Κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἀγρυπνίας καὶ περὶ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς νυκτός, οἱ ἅγιοι Ἀνδρέας καὶ Ἐπιφάνιος εἶδαν μεγαλοπρεπὴ γυναῖκα νὰ προχωρεῖ ἀπὸ τὴν ὠραία πύλη μέ συνοδείαν ἀγγελικῶν Δυνάμεων, προφητῶν (Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος), ἀποστόλων (Ἰωάννης Θεολόγος) καὶ ἁγίων. Πολλοὶ ἅγιοι προπορεύονταν μέ λευκὲς στολὲς ψάλλοντες ἱεροὺς ὕμνους. Ἡ γυνὴ αὐτὴ γονάτισε καὶ μέ δάκρυα στὰ μάτια προσευχόταν γιὰ πολὺ χρονικὸ διάστημα. Μετὰ προχώρησε πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ προσευχήθηκε γιὰ τὸ λαόν, ὁ ὁποῖος ἦταν συγκεντρωμένος στὸ ναόν. Κατόπιν ἔβγαλε τὸ ὠμοφόριον (τὸ μαφόριον) πού εἶχε στὸ κεφάλι της καὶ σκέπασε τὸν παρενρισκόμενον λαόν.

Οἱ Μοναχοὶ ἔβλεπαν ὑπεράνω τοῦ λαοῦ τὸ ἐκτεταμένον «μαφόριον» τῆς Θεοτόκου, τὸ ὁποῖον ἔλαμπε, ὡς ἀστραπή, καὶ ἦταν ἓνα σημεῖον τῆς παρουσίας τῆς Θεομήτορος. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της ἡ Θεοτόκος πῆρε μαζί της τὸ μαφόριον καὶ ἄφησε στὴ θέση του τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ νὰ προστατεύει τὸ λαόν Του.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὡς εἶναι γνωστό, οἱ Χριστιανοὶ στὸ Βυζάντιον ἀντιμετώπιζαν τὶς ἐπιβουλὰς τῶν Ἀγαρηνῶν. Ὅταν νίκησαν τὶς ἐχθρικές αὐτὲς δυνάμεις γιόρτασαν τὴ γιορτὴ τῆς Σκέπης τῆς Θεοτόκου, ἐκφράζοντας τὴν εὐγνωμοσύνη τους γιὰ τὴ βοήθεια καὶ τὴν προστασία της.

Ἐκτοτε καθιερώθηκε στὴν Ὁρθόδοξη Ἑλληνική Ἐκκλησία τὴν 1η Ὀκτωβρίου ἢ γιορτὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τὴν 1η Ὀκτωβρίου, ἐπίσης, θεσπίστηκε τὸν ΙΒ' αἰώνα νὰ γιορτάζεται ἡ μεγάλη γιορτὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ στὴν Ρωσία.

Ἡ μετάθεσις τῆς γιορτῆς τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἀπὸ τὴν 1η Ὀκτωβρίου στὴν 28η Ὀκτωβρίου ἐγένετο τὸ 1952. Ἡ σχετικὴ ἐγκύκλιος 701/31-10-1952 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 21ης λήγοντος μηνὸς ἤκουσε τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς εἰσηγουμένου, ὅπως ἡ ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀγομένη τῇ 1η Ὀκτωβρίου, συμπανηγυρίζεται τῇ 28ῃ αὐτοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τελουμένην Ἑθνικὴν ἑορτὴν, δεδομένου ὅτι τὸ ἔθνος ἡμῶν ἀνέκαθεν συνέδεσε τὰ μεγάλα αὐτοῦ ἔθνικα γεγονότα μετὰ θρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων, καὶ δὴ καὶ μάλιστα ἑορταστικῶς ἀπέδωκε τὰ εὐχαριστήρια αὐτοῦ εἰς τὴν Ὑπέρμαχον Στρατηγόν, τὴν αἰεποτε προστατεύσασαν καὶ σωτη-

ρίῳ σκέπη σκεπάσασαν τὸ εὐσεβὲς τῶν Ἑλλήνων Γένος».

Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ἀναγνωρίζεται μέσα ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τῆς Ἐγκυκλίου, ὅτι ἦταν πάντοτε στενὰ συνδεδεμένοι. Ἡ Ὁρθοδοξία δίδαξε καὶ δώρησε στὸν Ἑλληνισμὸ τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ὁ Ἑλληνισμὸς προσέφερε τὸ πνεῦμα καὶ τὶς ιδέες γιὰ τὶς ἀξίες τῆς ζωῆς καὶ ὀργάνωσε μὲ μεγαλύτερη δικαιοσύνη τὴν κοινωνικὴ ζωὴ. Ἰδιαίτερα ἡ συνάντησις Ὁρθοδοξίας καὶ Ἑλληνισμοῦ ὑπῆρξε τὸ μέγα ἀγαθὸ τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, στὴν ἐλευθερία.

Οἱ ἄνθρωποι ἐλεύθεροι ἀπὸ ἐχθρικές δυνάμεις

καὶ κυριαρχικές ἐξουσίες δημιουργοῦν τὰ ἔργα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εἰρήνης. Γι' αὐτὴ τὴν ἐλευθερία ἀγωνίζονταν οἱ Ἕλληνες στὴ Βυζαντινὴ ἐποχὴ, στὸν ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο τοῦ 1940, ἀλλὰ καὶ σήμερα ἐναντι τῶν προβλημάτων καὶ τῶν κινδύνων τῆς παγκοσμιοποίησης.

Χρέος καὶ καθῆκον ὄλων τῶν Ἑλλήνων σήμερα εἶναι νὰ διαφυλάξουμε καὶ νὰ διατηρήσουμε τὴν ὀρθόδοξη παράδοσή μας. Πρωτεύοντα ρόλο στὸν ἀγῶνα αὐτὸ καὶ στὴν προσπάθειά μας παίζει τὸ πρόσωπο τῆς Θεοτόκου. Γιατὶ ἡ Παναγία μὲ τὴ χάρη, τὴν ἰκεσία καὶ τὴν πρεσβεία τῆς ἐνδυναμώνει τοὺς πιστοὺς στὸν πνευματικὸ τοὺς ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀμαρτίας. Ὅσοι καταφεύγουν μὲ πίστη σ' αὐτὴ ἀντλοῦν δύναμη καὶ ἐξουδετερῶνουν τοὺς ὀρατοὺς καὶ ἀόρατους ἐχθροὺς, ποὺ ἀπειλοῦν τὴ ζωὴ τους.

Ἡ ὀρθόδοξη παράδοσή μας, ὅπως εἶναι γνωστό, ἐκφράζεται κατεξοχὴν στὴν ἐκκλησιαστικὴ λατρεία. Οἱ εἰδικοί ἐρμηνευτὲς τονίζουν ὅτι στὸ περιεχόμενο τῆς ἐκκλησιαστικῆς λατρείας, ἐξυμνεῖται ἡ θέσις τῆς Θεοτόκου μέσα στὸ σχέδιο τῆς Θεῆς οἰκονομίας γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Ἐκκλησία μέσω τῆς λατρείας προβάλλει τὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας, ὡς πρότυπο, γιὰ νὰ μιμηθοῦν οἱ πιστοὶ τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἀγνότητα τοῦ βίου τῆς καθὼς καὶ τὴν ἀρετὴ τῆς ταπεινώσεως καὶ ὑπακοῆς στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Σημειώνουμε ὅτι οἱ πιστοὶ ἔχουν μεγάλη πνευματικὴ ὠφέλεια στὴ ζωὴ τους ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τοὺς ὕμνους, ποὺ ἀναφέρονται στὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας.

Ἀναφέρω ἓνα ἐρμηνευτικὸ σχόλιο στὸν «Ἀκάθιστο Ὑμνο» ἐνὸς πιστοῦ ἐρμηνευτῆ, στὸ ὁποῖο τονίζεται ἡ πνευματικὴ ὠφέλεια καὶ ἡ ἐποικοδομητικὴ σπουδαιότητα τῶν ὕμνων:

«Ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος ἀποτελεῖ σπάνιο σὲ δύναμη καὶ ὀμορφιά κομμάτι τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ποιήσεως, στὸ ὁποῖο ἰδιαίτερα ἀρέσκεται ἡ εὐσεβοῦσα καρδιά τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ στὸ ὁποῖο τὸ ἔθνος ψάνει τὴ συνείδησή του καὶ ἀφουγκράζεται τοὺς ἱστορικοὺς του παλμούς».

Καὶ τελειώνοντας ἀναφέρω στίχους ἀπὸ τὴ Δ' Στάσις τῶν Χαιρετισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξυμνοῦν τὸ πρόσωπο τῆς Θεοτόκου ὡς ἑξῆς:

«Χαῖρε, δι' ἧς ἐγείρονται τρόπαια· χαῖρε, δι' ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσι».

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΜΕ... ΕΙΚΟΝΑ

Παιχνίδια για παιδιά...

Θυμάμαι, μικροί, όταν ξεφυλλίζαμε τὰ παιδικὰ περιοδικὰ δίπλα στὶς σπαζοκεφαλιές, στὰ αινίγματα, στὰ σταυρόλεξα, ὑπῆρχε πάντα καὶ μιὰ μαγικὴ εἰκόνα χωρὶς... εἰκόνα. Τὸ μαγικὴ παρέπεμπε σὲ κάτι τὸ ἀόρατο ποὺ ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν φαινόταν. Κάποιες τελίτσες λευκὲς ἀφημένες σ' ἓνα μαῦρο φόντο ἦταν τὰ σημάδια ἐκεῖνα ποὺ θὰ μᾶς ὀδηγοῦσαν, ἂν σύραμε εὐθεῖες γραμμὲς ἀπὸ τὴ μία στὴν ἄλλη, νὰ σχηματίσουμε στὸ τέλος τὴν ποθητὴ εἰκόνα. Ἡ ἀγωνία μας ἦταν μεγάλη γιὰ τὸ τί θὰ παρουσιαζόταν καὶ αἰσθανόμασταν ἱκανοποίηση ἢ ἀπογοήτευση ἀνάλογα μὲ τὸ ἀποτέλεσμα: δράκοι, κακιὲς μάγισσες, καράβια, σπῖτια, βουνά. Ὅλα παιζόνταν κατὰ τὴ διαδικασίᾳ καὶ προσπαθοῦσαμε νὰ μαντέψουμε τὴν τύχη μας...

καὶ γιὰ... ἐνήλικες

Προχωρώντας στὴ ζωὴ συχνὰ πυκνὰ ἀναφέρομαι στὸ παιχνίδι αὐτό, ὅταν προσπαθῶ νὰ συνδέσω τὰ σημάδια ποὺ πατῶ στὸν βίο μου γιὰ νὰ καταλάβω πῶς δένονται ὅλ' αὐτὰ μαζί γιὰ ν' ἀποτελέσουν ἓνα σχέδιο ζωῆς. Εἶναι φορές ποὺ ἀδυνατῶ νὰ κατανοήσω τίς διασυνδέσεις τοῦ τελικοῦ σχεδίου. Ἄλλες πάλι, ἀντὶ νὰ συνδέω τὰ σημάδια ποὺ πρέπει μὲ εὐθεῖες, λοξοδρομῶ σὲ σκολιὲς ὁδούς. Ξεχνῶ τὸν προφήτη ποὺ βροντοφωνάζει «εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους... καὶ τὰ σκολιά εἰς εὐθείαν καὶ τραχείας εἰς ὁδούς λείας» (Ἡσαΐα, 40, 3-5· Λουκᾶ 3, 4-5). Εἶναι ὥρες ποὺ ξεχνᾶμε ὅτι ἡ ζωὴ μας εἶναι ὁ δρόμος ποὺ θὰ βαδίσει ὁ Κύριος καὶ αὐτὴν τὴν ὁδὸ πρέπει νὰ ἐτοιμάσουμε γι' Αὐτόν. Μπορεῖ ὁ ἴδιος νὰ εἶναι ἡ Ὁδὸς –τὸ διαβεβαίωσε ἄλλωστε ὅτι «Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός...» (Ἰωάννου 14, 6)– ἀλλὰ καὶ τοὺς δικούς μας στραβούς δρόμους θὰ τοὺς ἰσιώσει γιὰ νὰ κἀνει τὴν εἴσοδό Του στὴ ζωὴ μας.

Οἱ γραμμὲς, λοιπόν, μὲ τίς ὁποῖες, συνδέουμε τίς τελίτσες πρέπει νὰ ἔχουν μιὰ συνεπῆ ἀκολουθία γιὰ νὰ ἰχνογραφηθεῖ τὸ σχέδιο ζωῆς

Τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

μας. Δὲν εἶναι, βέβαια, σχέδιο ποὺ ἰσχύει γιὰ ὅλους καὶ μιὰ γιὰ πάντα. Γι' αὐτὸ καὶ σὲ κάθε «τελεία» κοντοστεκόμαστε γιὰ νὰ δοῦμε πρὸς τὰ ποῦ θὰ βαδίσουμε καὶ θὰ συνεχίσουμε. Ἡ τελεία δὲν εἶναι τελεία... ἀλλὰ ἀφετηρία γιὰ συνέχιση τῆς πορείας. Στὸ σημεῖο, βέβαια, αὐτὸ ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἀνάλογο σημεῖο διερωτώμεθα τὸ πρὸς τὰ ποῦ, γιὰ τὴν κατεύθυνση. Καὶ ἐκεῖ ἀκριβῶς προβάλλει ἡ προστακτικὴ τοῦ «ἀκολουθεῖτω μοι» (Ματθαίου 16, 24). Κυριολεκτικὰ εἶναι ἓνα σταυρο-δρόμι. Ὅχι μόνο γιὰ τὴν ἀκολουθία προϋποθέτει καὶ τὴν ἄρση ἐνὸς σταυροῦ, τοῦ σταυροῦ μας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ σταυρὸ ἀκόμα φορτωμένοι πρέπει νὰ βροῦμε καὶ τὰ ἴχνη Ἐκεῖνου τὸν Ὅποιο θὰ ἀκολουθήσουμε. Ὅχι ἄσκοπη σταυρο-φορία. Ἰχνηλασία ἐπίπονη καὶ ἐπίμονη!

Συνακολουθία

Ἐχοντας, λοιπόν, ὡς ποιμένες τὴν ἐμπειρία μιᾶς τέτοιας προσωπικῆς ἰχνηλασίας συναισθανόμαστε τὴ δυσκολία ὅλων ἐκείνων ποὺ μᾶς ἔχει ἐμπιστευθεῖ ὁ Κύριος νὰ σχηματίσουν τὴ δική τους μαγικὴ... εἰκόνα. Καὶ ἐνῶ προσπαθοῦμε νὰ ἀκολουθήσουμε Ἐκεῖνον, συν-ακολουθοῦμε μὲ τὰ πνευματικὰ μας παιδιά, συν-πορευόμαστε, συν-χωροῦμε, συν-βουλεύομαστε μαζί τους γιὰ τὴν κατεύθυνση. Εἶναι πολὺ σημαντικό νὰ ἔχουμε αὐτὸ τὸ αἶσθημα τῆς συν-οδοιπορίας γιὰ τὸν ὄντα εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ ἐπαναλαμβάνουμε μαζί τους τὴν πορεία τῶν μαθητῶν πρὸς Ἐμμάς μὲ τὸν Κύριο, μὲ δικαίωμα στάσεως καὶ ἀνεφοδιασμοῦ.

Κάποιες φορές συλλογίζομαι πῶς «δὲν εἶναι ἀπλῶς δύσκολος ὁ δρόμος ἀλλὰ τὸ δύσκολο εἶναι ὁ δρόμος» καὶ πλησιάζει τὸ βράδυ καὶ τελειώνει ἡ μέρα. Πρέπει τότε νὰ ξεκουραστοῦμε καὶ κατὰ κάποιον τρόπο ν' ἀνοιχτοῦν τὰ μάτια μας καὶ νὰ καταλάβουμε ἀπὸ ποῦ ἐρχόμαστε καὶ ποῦ πηγαίνουμε (πρβλ. Λουκᾶ 24, 29-31).

Εμείς ως ποιμένες, σε κάτι τέτοιες στιγμές είμαστε σαν τον Ἀρχάγγελο Ραφαήλ που συντρόφευε ἐπὶ τριετία τὸν ὄσιο Μακάριο τὸν Ρω-

μαῖο (ἡ μνήμη του στὶς 23 Ὀκτωβρίου). Σὲ μιὰ στιγμή, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ χωρίσουν ἄρχισε ὁ Ὅσιος νὰ κλαίει καὶ νὰ λυπᾶται, γι' αὐτὸ τοῦ εἶπε:

«μη οὖν δειλιάσης, ἀλλὰ δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἤδη γὰρ διήλθες τὰ σκοτεινὰ, καὶ ἐλήλυθας εἰς τὸ φῶς».

Τότε τὸ σκοτάδι γίνεται φωτερό «καὶ ἀπὸ τὸ μαῦρο γεννιέται τὸ ἄσπρο καὶ ἀπὸ κεῖ μέσα κουδουνίζουν ὅλα τὰ χρώματα» (Νίκος Καρούζος).

Αὐτὸ τὸ φῶς τότε τοὺς κάνει νὰ διακρίνουν τὰ μικρὰ θαύματα τῆς καθημερινότητας καὶ ἀρχίζουν νὰ ὀδεύουν γευόμενοι τῆ χαρὰ ἀκόμη καὶ τοῦ δύσκολου δρόμου. Ἡ καθημερινὴ ζωὴ γίνεται ἡ χώρα τῶν θαυμάτων, τῶν μικρῶν θαυμάτων, χωρὶς νὰ περιμένουν τὸ μεγάλο θαῦμα χάνοντας ἔτσι τὰ μικρὰ.

Τὸ καθῆκον μας νὰ εἴμαστε ὁδο-δείκτες καὶ συν-οδοιπόροι μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ὑποδεικνύουμε ὄχι μόνο μεγάλους αὐτοκινητόδρομους καὶ ἐθνικὲς ὁδοὺς ἀλλὰ καὶ παράδρομους ποὺ διευκολύνουν ἀργότερη κίνηση, προσεκτικότερη ὁδήγηση καὶ εὐκαιρίες γιὰ παρατήρηση καὶ ὄχι γιὰ προσπεράσματα «τουῖρμπο».

Ἄρκει νὰ μὴ χαθοῦμε καὶ νὰ μὴ χαθοῦνε «σὲ δρόμους ποὺ δὲν ὀδηγοῦν πουθενά»!

« ΗΞΕΡΕΣ ὅτι... »

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. Δανιὴλ Σάπικα, Γεν. ἱατροῦ

- Τὸ ὑγρὸ μέσα στὶς φρέσκες καρύδες μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ σαν ὑποκατάστατο τοῦ πλάσματος στὸ αἷμα!
- Κανένα κομμάτι χαρτί δὲν μπορεῖ νὰ διπλωθεῖ παραπάνω ἀπὸ 7 φορές.
- Τὰ γαϊδουράκια σκοτώνουν ἐτησίως περισσότερους ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν πτώση ἀεροπλάνων!
- Καὶς περισσότερες θερμίδες ὅταν κοιμᾶσαι παρὰ ὅταν βλέπεις τηλεόραση!
- Οἱ βελανιδιές δὲν παράγουν παρὰ ὅταν γίνουν τουλάχιστον 50 ἐτῶν ἢ καὶ περισσότερο.
- Τὸ πρῶτο προϊόν ποὺ εἶχε barcode ἦταν ἡ σίχλα Wrigley's.
- Ἡ Ἀφροδίτη εἶναι ὁ μόνος πλανήτης ποὺ στριφογυρίζει κατὰ τὴ φορά τῶν δεικτῶν τοῦ ρολοιοῦ.
- Τὰ μῆλα καὶ ὄχι ἡ καφεΐνη εἶναι πιὸ ἀποτελεσματικὰ γιὰ νὰ σᾶς ξυπνήσουν τὸ πρωί.
- Τὰ περισσότερα μόρια τῆς σκόνης στὸ σπίτι σας προέρχονται ἀπὸ νεκρὰ κύτταρα τοῦ δέρματός σας!
- Ὁ πρῶτος ἰδιοκτῆτης τῆς Marlboro Company πέθανε ἀπὸ καρκίνο τοῦ λάρυγγα. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μέ τὸν πρῶτο "Marlboro Man".
- Ὁ Walt Disney φοβόταν τὰ ποντίκια!!!
- Τὰ μαργαριτάρια λιώνουν στὸ ξύδι!!
- Εἶναι δυνατόν οἱ ἀγελάδες νὰ ἀνέβουν τὶς σκάλες ἀλλὰ ὄχι νὰ τὶς κατέβουν.
- Ἡ κραυγὴ τῆς πάπιας δὲν ἔχει ἠχώ, καὶ κανεὶς δὲν ξέρει γιὰτί.

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ σὲ δρόμους ποιμαντικῆς διακονίας

Ποιά είναι τὰ δῶρα τῆς Θ. Λειτουργίας

Τοῦ Πρωτ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου, Δρος Θ.

Ἐρώτηση: Κατὰ τὰ μνημόσυνα ποιά πρέπει νὰ εἶναι ἡ προσφορά μας στοῦ Ναοῦ κατὰ τῆ Θεία Λειτουργία;

Ἀπάντηση: Τὸ ἐρώτημα ἀφορᾷ στὰ δῶρα τῆς Θείας Λειτουργίας. Πρωτίστως, πρῶτα δῶρα ποὺ ὀφείλουν νὰ κάνουν οἱ συγγενεῖς –οἱ περιλειπόμενοι τῶν κεκοιμημένων– εἶναι τὰ πνευματικά. Δηλαδή νὰ προσπαθήσουν μέσῳ τῆς κοιμήσεως καὶ τοῦ θανάτου νὰ πλησιάσουν ὅσο γίνεται τὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἁγία Του Ἐκκλησία, γιὰ ν' ἀντλήσουν τὴ δύναμη καὶ τὸ κουράγιο, προκειμένου νὰ ξεπεράσουν πνευματικά κι ὄχι κοσμικά τὸν ἀνθρώπινο πόνο ποὺ προκαλεῖ ὁ χωρισμὸς μεταξύ ζώντων καὶ κεκοιμημένων. Αὐτὸ τὸ πνευματικὸ δῶρο εἶναι διπλό, γιὰτὶ ἀφορᾷ καὶ στοὺς κεκοιμημένους ὡς προσφορά προσευχῆς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἴδιους τοὺς ζωντανούς ὡς κατ' ἰδίαν ὠφέλεια τῆς ψυχῆς τους. Τοῦτο τὸ τελευταῖο ἐπιτυγχάνεται μετὴν προσέγγιση τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἱερῶν μυστηρίων τῆς Ἐξομολογήσεως καὶ τῆς Θείας Κοινωνίας. Ἐξάλλου μετὴ μετοχὴ ἰδιαίτερος στὰ ἄχραντα μυστήρια βεβαιώνεται ἐλπίδα συννπαρξέως ζώντων καὶ κεκοιμημένων ἐν τῷ Ἁγίῳ Ποτηρίῳ.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν πνευματικῶν δώρων ποὺ ὀφείλουν νὰ προσφέρουν οἱ περιλειπόμενοι τῶν κεκοιμημένων, εἴθισται σὲ τακτικὴ βάση καὶ ἡ προσφορά τοῦ προσφόρου, γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν ψυχῶν τους. Ἡ ἐτοιμασία τοῦ προσφόρου καὶ ὁ προορισμὸς του, ἀπαιτοῦν πνευματικὴ ζωὴ, δηλ. ζωὴ μυστηριακὴ. Τὸ πρόσφορο συνοδεύεται ἀπαραιτήτως μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων, ὀνόματα τῶν ὁποίων ὁ ἱερεὺς θὰ μνημονεύσει κατὰ τῆ Θεία Λειτουργία. Τὸ πρόσφορο εἶναι ἀληθινὰ μιὰ προσφορά ἀγάπης πρὸς τοὺς κεκοιμημένους μας. Πρόσφορο ζυμωτὸ ποὺ ἀπαιτεῖ θυσίες καὶ κόπους γιὰ τὴν πα-

ρασκευὴ του. Συνοδευόμενο μάλιστα μετὰ πολλὴ προσευχὴ γιὰ τοὺς κεκοιμημένους ἀποδίδει μεγάλη ὠφέλεια καὶ φιλανθρωπία σ' αὐτούς.

Συνοπτικὰ κατὰ τὴν τέλεση τῶν μνημοσύνων εἴθισται οἱ πιστοὶ συγγενεῖς τῶν κεκοιμημένων νὰ προσφέρουν τὰ ἀκόλουθα δῶρα: α) Πρόσφορο, β) κρασί πάντα κόκκινο, γ) ἐλαιόλαδο γιὰ τὰ καινὴλια (ἢ προσφορά ἐλαιόλαδου εἶναι παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας –ἀγνὸς καρπὸς τοῦ εὐλογημένου δένδρου– καὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγονται ἄλλου εἴδους ἔλαια π.χ. σπορέλαια, ἠλιέλαια κ.ἄ.), δ) Θυμίαμα-καρβουνάκια καὶ λουμίγια, ε) Ἄγνὸ κερὶ-μελισσοκέρι γιὰ τὰ κηροπήγια, στ) Τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων, μ' ἓνα σταυρὸ πάνω στοῦ χαρτί ἢ μετὴν ἔνδειξη «ὑπὲρ ἀναπαύσεως» τοῦ δούλου σου (τὰ ὀνόματα γράφονται πάντοτε σὲ γενικὴ πτώση καὶ ὄχι στὴν ὀνομαστική).

Τὰ παραπάνω δῶρα, ἀγνὰ στὴν παρασκευὴ τους, δηλώνουν τὴν ἀγνή ὀλόθερμη προσευχὴ μας γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν προσφιλῶν μας κεκοιμημένων. Οἱ παλαιότεροι πιστοὶ μας, ὅταν προσέφεραν στοῦ ναοῦ τὰ παραπάνω εἶδη τὰ πρόσεχαν πολὺ καὶ στὴν ἐξωτερικὴ τους ἐμφάνιση. Ἔτσι γιὰ παράδειγμα τὸ πρόσφορο τὸ τύλιγαν σὲ ὀλόασπρη πετσέτα, εἰδικὴ μόνο γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, ἢ ὁποῖα πολλὲς φορές ἔφερε στοῦ ἄκρο της κεντημένο σταυρὸ· ἐπίσης γιὰ τὸ ἐλαιόλαδο καὶ τὸ κρασί χρησιμοποιοῦσαν εἰδικὰ μικρὰ δοχεῖα. Τὸ κερὶ τὸ προμηθεύονταν ἀπὸ εὐλαβεῖς μελισσοκόμους κι ἐπλάθαν μόνοι τους λαμπάδες καὶ κεράκια, τὰ ὁποῖα προσέφεραν μετὰ πολλὴ φροντίδα καὶ κόπο στοῦ ναοῦ γιὰ κάθε περίπτωση, ἰδιαίτερος ὅταν τελοῦσαν μνημόσυνο κεκοιμημένων.

Κάθε βράδυ, όταν κλείνεις τη μεγάλη θύρα του ναού, καθώς το κλειδί γυρίζει και σ' αφήνει πλέον να καταλάβεις πώς τέλειωσε και για σήμερα ή αποστολή σου έδω, κάτι σφίγγει την καρδιά και τής θυμίζει αυτό που βιώνεις κάποιες κορυφαίες και μοναδικές στιγμές γόνιμης μοναξιάς και ήσυχίας. Το ότι δηλαδή θαρθεί ο καιρός, όπου θα γυρίσεις για στερνή φορά το κλειδί στη θύρα του ναού, θ' αφήσεις να καιεί ίλαρό το φως στα καντήλια που άναψες, θα νοιώσεις το εὔωδες θυμίαμα να ένώνεται με τη μοσχοβολία του καμμένου λαδιού, των σβησμένων κεριών και εκείνης τής κλεισμένης άναπνοής, για στερνή φορά σέ τοῦτο το χῶρο, κι ὕστερα θα περιμένεις το πότε θα είσοδεύσεις στον άληθινό τον κόσμο του Θεοῦ.

Προετοιμασία καὶ άναμονή...

π. Κωνσταντίνου Καλλιανού

Ξέρεις πιά ότι θάρθει ή στιγμή εκείνη, όπου δέν θα ξαναταμώσεις τις μνήμες και τις σκιές που κάθε βράδυ κλειδώνεις μέσα στο χῶρο του ναού. Ένα άμέτρητο πλήθος άριθμός άγνωστος, που για αιώνες αποταμιεύονται, ὡσαν τον μοναδικό θησαυρό αυτής τής ένορίας και έξάπαντος σπονδυλώνουν την ιστορία αυτής τής μικρής, τής άσήμαντης για κάποιους, ὡστόσο πολύ σημαντικής για σένα, κοινότητας.

Τά ξέρεις ὄλ' αυτά και τά βιώνεις μέρα τή μέρα, στιγμή τή στιγμή με το βλέμμα πάντοτε στις ιερές Εικόνες των Άγίων που στερεώνουν την ένορία και αποτελούν τους ανύστακτους εφόρους της. Τις κοιτάξεις ίκετευτικά, μέσ' από την προοπτική τής φιλίας που χρόνια και χρόνια άναπτύξατε και τότε, μέσ' απ' το σύθαμπο των ματιών σου άνεβαίνουν μπροστά σου οί πανηγύρεις Του, όπου, καθώς το διαπίστωνες, οί Μορφές Του άκτινοβολούσαν ὄλο τό κάλλος τής φιλανθρωπίας και τής Άγιότητός τους. Τις κοιτάξεις και ξέρεις πώς άνοίγουν κάθε μέρα τή μεγάλη Πύλη του Θεοῦ, εισέρχονται στον πεπερασμένο χωρόχρονο των θνητών και τους συντροφεύουν: σιωπηλοί προσεχτικοί στις ίκεσίες που δέχονται και διακριτικοί στα παράλλογα του κόσμου που γεύονται, καθώς βλέπουν, διαπιστώνουν και με περίσκεψη άντικρίζουν την συσσωρευμένη άνευλάβεια και άποστασία.

Όμως εκείνο που συνεχῶς άνεβαίνει μέσα σου ὡσαν έρώτημα και παράλληλα ὡς ίκετήριος αίτηση είναι το ζητούμενο τής διαδοχής. Το να βρεθεί δηλαδή εκείνος που θα σταθεί στον τόπο όπου βρίσκεσαι εκεί και τον φυλλάτεις (πρβλ. Γεροντικό...) και στη συνέχεια θα είναι εκείνος ὁ ὁποῖος και θα συνεχίσει ν' άνοίγει καθημερινά τή θύρα τής έκκλησίας και θα συντροφεύει τους ίσκους των προκατόχων και των προγόνων του, αλλά και θα συντρέχει τους ζῶντες με εὐθύνη, φόβο Θεοῦ και πατρική φιλάδελφο μέριμνα.

Κάθε φορά που σκέφτεσαι πώς κάποτε θ' άποχωρήσεις αυτό ὁ νοῦς σου αυτόματα πηγαινει σέ ποιόν θα παραδώσεις το κλειδί, ὡστε κλείνοντας σὺ για στερνή φορά τή θύρα να τήν άνοίξει εκείνος για πρώτη φορά, ν' άνάψει τά καντήλια και το θυμιατό, ν' άνοίξει τά βιβλία και άφοῦ ήχήσουν οί καμπάνες ν' άναγνωστεί ὁ έσπερινός, ὡστε να κοιμηθοῦν ήσυχοι οί λίγοι ένορίτες. Γιατί ξέρουν πώς ὅταν ὁ παπός τους χτυπήσει «βράδυ», θα τους λειτουργήσει την έπαύριο που ξημερώνει Κυριακή ή γιορτή: θα τους συνάξει τις χρονιάρες μέρες και το κυριώτερο, θα συνεχίσει την ιστορία τής πνευματικής οίκογένειας που λέγεται ένορία, ὡπως τά παιδιά συνεχίζουν την ιστορία τής οίκογένειάς τους.

Η διαδοχή δέν είναι άλλαγή των προσώπων και του βιουρθμού που άκολουθοῦν κυρίως είναι παράδοση, προσφορά, διαίσθηση ὅτι ὁ τόπος που κατέχεις, ὡς ὑπηρέτης, διάκονος και φυσικά πεπερασμένο ὄν, δέν σου άνήκει, αλλά προετοιμάζεται για τον έπόμενο. Που ὀφείλεις να δεχτείς με περισσή χαρά γιατί πληρώνεται ὁ οἶκος Του, που συνεχίζεται ή προσφορά τής Άναιμάκτου Θυσίας, που άνοίγονται κάθε χρόνο παράθυρα στον Οὐρανό μέσω των Γιορτών, μέσα στις ὁποῖες αναπαύονται οί πιστοί, άποσειουν την έναγχο καθημερινότητα κι άναβαπτίζονται στην «Εὐλογημένη Βασιλεία» Του.

Διαδοχή είναι ή προσφορά δια φιλανθρωπίας στον έπόμενο τής Παρακαταθήκης που έλαβες και σὺ από τον Έπίσκοπο, και πάσχισες να τή φυλάτεις άμωμη μέσα στις μέρες και τις νύχτες που σου έταξε να Τον διακονήσεις. Με ὄχι και λίγη άγωνία, πόνο ψυχής και φυσικά με το καθημερινό σου βίωμα ὅτι πάντα, «ἔτι ἔν σοι λείπει» για να αισθανθείς πώς είσαι μια μετριότητα, μια άσήμαντη μονάδα, που ὡστόσο ίεουργεί το πλεον σημαντικό των έργων Του, τή άνοχη και βεβαιώσει τής άφάτου φιλανθρωπίας Του. Αυτό το βίωμα ὀφείλεις να καταθέσεις στα χέρια του διαδόχου σου μαζί με το κλειδί-σκυτάλη, για να συνεχιστεί ὁ δρόμος.

Του Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμού

Γήμερα θα ασχοληθούμε με κάποιο θέμα για το οποίο πολλοί συλλειτουργοί έχουν ζητήσει τη γνώμη μου κατ' ιδίαν ή έχουν εκφράσει τη δυσαρέσκειά τους. Το ίδιο και υποψήφιοι κληρικοί, με περισσότερη αγωνία μάλιστα αυτοί. Μόλις πρόσφατα, όμως, αποφάσισα να του αφιερώσω ένα άρθρο της σειράς αυτής, όταν έλαβα το ακόλουθο γράμμα. Ο αδελφός, αφού εκφράσει γενναιόδωρα τις ευχαριστίες του για τη στήλη, λέγει τα εξής:

«Με στενοχωρεί και με θλίβει που την ημέρα της χειροτονίας μου αναγκάστηκα να βγά-

πολλών που βλέπουν, μαζί με τον επιστολογράφο μας, να ξεαφανίζεται το καθ-ιερωμένο σύμβολο του τιμίου Γάμου και έτσι να παραμερίζεται συνακόλουθα και η σπουδαιότητα του μυστηρίου. Και την ίδια ώρα να εύλογούνται από εμάς τα σύμβολα αυτά, τα δαχτυλίδια, στο όνομα της Άγιας Τριάδος!

Ένδεικτικά συγχύσεως είναι όλα αυτά, μιās συγχύσεως ή όποια πηγάζει από την άτροφία της Θεολογίας του Γάμου στους περισσότερους από τους συγχρόνους χριστιανούς, ήμων των κληρικών μη έξαιρουμένων. Το «μέγα μυστήριο», τα έγκαίνια της κατ' οίκον Έκκλησίας, ιεραρχείται μετά την ιερωσύνη, λές και θά ήταν ποτέ δυνατό να υπάρξει τάξη βαθμών των μυστηρίων! Ένα μόνο βρίσκεται στο επίκεντρο, ή Θεία Εύχαριστία, και από αυτήν άντλούν νόημα και περιεχόμενο όλα τα άλλα. Από τη στιγμή, όμως, που ο γάμος αποκόπηκε από τη Θεία Εύχαριστία, ο κατήφορος ακόλουθησε ανεμπόδιστα, για να φθάσουμε τελικά στη σημερινή απαξίωσή του και από τις δύο πλευρές: οί εκκλησιαστικοί τον υποτιμούμε και οί κοσμικοί τον εύτελίζουν!

Άλλά ας το δοῦμε και πρακτικά. Υπάρχει περίπτωση να εκπληρώσει ζωντανά και ουσιαστικά την ιερατική του διακονία ένας έγγαμος κληρικός, χωρίς να δώσει τη σημασία που αρμόζει στον γάμο του; Στην κατάλληλη έπιλογή συζύγου, στην βαθειά και αγαπητική σχέση μαζί της, στην προσοχή και κατανόηση που αξίζει στα παιδιά του, στον συντονισμό με τα προβλήματα και τις ανάγκες όλης της οικογένειας; Άλλωστε, χωρίς τον (σωστό) γάμο θά μπορούσαμε να έχουμε (σωστούς) κληρικούς και μοναχούς;

Όταν αρχίζουν να γίνονται υποχωρήσεις και συμβιβασμοί στη θεολογική τεκμηρίωση, τα δεινά δέν σταματοῦν πουθενά. Τότε το ανθρώ-

Ευλόγησον τὸ δακτυλοθέσιον τοῦτο εὐλογίαν οὐράνιον

λω τη βέρα μου, διότι δέν θεωρῶ πὼς είναι κακό ὁ ιερέας να συνεχίσει να τη φοράει. Νομίζω πὼς είναι μία πράξη ἀπαξίωσης τοῦ γάμου μου τη στιγμή μάλιστα πὼς τις βέρες αυτές τις εύλόγησε ἡ Έκκλησία. Θα ἤθελα να σᾶς παρακαλέσω να μοῦ πῆτε τί παράδοση υπάρχει για τη συνήθεια αυτή. Κατὰ πόσο είναι σωστό, ἂν έχει δικαίωμα ὁ ἐπίσκοπος να ἀπαιτεῖ να μὴ φέρουν οί έγγαμοί τη βέρα τους, και, τέλος, ἂν θά έχω ἐπιπτώσεις στην περίπτωση πὼς θά την ξαναφορέσω. Σᾶς εύχαριστῶ».

Πάτερ μου, εἰμῆς σᾶς εύχαριστοῦμε για τη θαυμάσια εύκαιρία πὼς μᾶς δίνετε να θυμηθοῦμε μερικέες θεολογικές ἀλήθειες. Άλλά «έσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι», για να μεταχειριστῶ τον προφητικό λόγο. Όχι διότι δέν πρέπει να τίθενται τέτοια έρωτήματα, οὔτε διότι δέν έχουν ἀπάντηση. Άλλά διότι ἡ ἀπάντηση στενοχωρεῖ ἀρκετούς.

Άς μοῦ έπιτραπεῖ, ὅμως, να ἀγνοήσω τυχόν δυσάρεστες ἀντιδράσεις διαφωνούντων για να επικεντρωθῶ στην στενοχώρια εκείνων τῶν

Τὰ έρωτήματά σας και οί προτάσεις σας
να ἀπευθύνονται στον π. Βασίλειο Θερμό,
Έρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στο
thermosv@otenet. gr.

πινο μυαλό γίνεται έφευρετικό στο να έπινοεί ιδιωτικές θεολογίες. Έχω ακούσει κληρικούς να υπεραμύνονται τής συνήθειας αυτής επειδή με τή χειροτονία του δήθεν «ό κληρικός νυμφεύεται πλέον τήν Έκκλησία»! Και δέν τους έπισημαίνει κανείς αυτή τή σχεδόν βλάσφημη διατύπωση. Πάνω στο έδαφος παρόμοιων στρεβλώσεων άνθοϋν άντιλήψεις σαν εκείνη που άκουσα έγω ό ίδιος από ήγουμένη: συμβουλευοντας προσκυνήτριες να έξομολογούνται σταθερά στον ίδιο πνευματικό είπε ότι αν αλλάζουν πνευματικό υποπίπτουν σε «πνευματική μοιχεία»!!!

Ένας μόνο νυμφεύθηκε τήν Έκκλησία, άπαξ, και ως προς Αυτόν έμεις όλοι είμαστε κατά χάριν πρωτότοκοι άδελφοί Του, πρόβατα του ποιμνίου Του. Ό μυστικός Γάμος του Χριστού με τήν Έκκλησία άνύψωσε τον Γάμο σε ασύλληπτα ύψη. Από τον άνθρώπινο γάμο άντλησε ό Θεός τήν εικόνα και τις λέξεις για να περιγράψει τήν αγάπη Του για τους άνθρώπους, και στον άνθρώπινο γάμο έπιστρέφει τό «χρέος» ανοίγοντας κρουνοϋς άνεξαντλητων δωρεών, καθιστώντας τον Έκκλησία.

Αν έχουμε έπίγνωση των παραπάνω δέν διανοούμαστε να αφαιρέσουμε τό σημάδι τής αγάπης και άμοιβαίας δέσμευσης με τή σύζυγό μας. (Έκτός αυτού άποτελεί και σημάδι τής αγάπης του φιλεύσπλαχνου πατέρα προς τον άσωτο γιο). Διατηρούμε σε κοινή θέα τό εύλογημένο από τήν Έκκλησία δαχτυλίδι για να λειτουργεί ως μαρτυρία στα μάτια όλων, σημείο ότι άποδεχθήκαμε και με χαρά ύπηρετούμε τον άγιασμένο Γάμο, γινόμενοι έτσι υπόδειγμα και τύπος στο ποίμνιό μας. Όπως άλλωστε συνιστά και ό άπόστολος Παϋλος για τους τότε πρεσβυτέρους και έπισκόπους...

Δυστυχώς, πέρα από θεολογικά κενά, και ψυχολογικοί λόγοι συνετέλεσαν στην γενίκευση αυτού του λάθους. Με τήν άφαίρεση τής βέρας ό κληρικός ύπεισέρχεται στην (άνεπίγνωση βέβαια) νοοτροπία ότι βρίσκεται πλέον υπέρνω των γηινων. Αρχίζει να αισθάνεται ως κάτι ξεχωριστό, ότι δέν ισχύουν γι' αυτόν οι ψυχολογικοί νόμοι που ισχύουν για όλους τους άνθρώπους, ότι δέν έχει ανάγκη τα συναισθήματα που δήθεν φανερώνουν άδυναμία: συζυγική αγάπη, τρυφερότητα, συντροφικότητα και τα συναφή. Φυσικά, μιá τέτοια τεχνητή

«άνύψωση» τον κολακεύει, μιá που τον προφυλάσσει από τό αισθάνεται άνθρώπινος, άρα άδύναμος, και του χαρίζει φαντασική αίγλη, γι' αυτό και σπεύδει να τήν υίοθετήσει. Τα θλιβερά άποτελέσματα, που ζοϋμε στις ιερατικές οικογένειες, δέν είναι του παρόντος. Έχουμε όμως αναρωτηθή μήπως αυτή ή νοοτροπία πηγάζει και από τή δυτική ύποχρεωτική αγαμία των κληρικων; Μήπως φανερώνει πως ό γάμος στο νοϋ μας είναι τό «βέβηλο» και ή ιερωσύνη τό «ιερό»;

Μιá θεολογικά και ψυχολογικά έσφαλμένη συνήθεια είναι εύνόητο να πληγώνει. Όχι λίγες φορές πρεσβυτέρες μου έχουν έκφράσει τήν τραυματική έκπληξη που ένωισαν όταν ό έπίσκοπος τις κάλεσε δημόσια και τις παρέδωσε τό δαχτυλίδι του συζύγου τους πριν από τή χειροτονία του εις διάκονο. Αισθάνθηκαν σα να χηρεύουν, σα να τις παραδίδουν τα άντικείμενα νεκροϋ, όπως χαρακτηριστικά είπαν. Βίωσαν τήν έπίσημη ποιμαίνουσα Έκκλησία ως άστοργη και ύπερβολικά άπαιτητική· σα να τις έλεγε: «από έδω και στο έξής δέν έχεις σύζυγο».

Φυσικά, δέν ήταν αυτή ή πρόθεση των έπισκόπων, ούτε και όλοι οι πρεσβύτεροι που εύχαρίστως αφαιρούν τό δαχτυλίδι τό κάνουν για τους λόγους που έκθέσαμε. Πολλοί θα τό κρατούσαν πρόθυμα, αλλά συμμορφώνονται με τήν έπικρατήσασα συνήθεια για να μη στενοχωρήσουν τον έπίσκοπο ή για να μη σκανδαλίσουν τό ποίμνιο, όπως νομίζουν. Άλλα οι πιστοί δέν σκανδαλίζονται επειδή ό ποιμένας τους είναι άνθρωπος· σκανδαλίζονται όταν δέν θέλουμε να τηρούμε τις έντολές του Χριστού. Και όταν δέν τους διδάσκουμε σωστή Θεολογία. Κληθήκαμε να τους μυούμε στην Όρθόδοξη Θεολογία, να είμαστε ήγέτες τους και όχι ούραγοί τους.

Πάτερ μου, αν ως «παράδοση» νοούμε μιá πολϋ μακρά συνήθεια, τότε ή πιό παλιά παράδοση του άνθρώπου, μετα τήν προσευχή, τό φαγητό και τήν έργασία, είναι ή άμαρτία: ύπάρχει ήδη από τον Παράδεισο. Ό χρόνος δέν άποτελεί κριτήριο· όπως είπε και ό άγιος Κυπριανός: «Παλαιότητα χωρις αλήθεια είναι μιá χρόνια πλάνη» (έπιστολή 74)· ή, κατά τον π. Γεώργιο Φλωρόφσκυ, «μιá άθεράπευτη προκατάληψη».

Ο π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης

«Εὐχαριστῶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ με σεβασμὸ καὶ ἀγάπην. Εὐχομαι εἰς τοὺς συναδέλφους μου Ἱερεῖς νὰ ἐργάζονται τὰ ἱερά καθήκοντα με ἀγάπη, με ζῆλο, με ὑπομονή καὶ δικαιοσύνη, διὰ νὰ ἔχουν τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν εὐτυχία των. Εὐχομαι εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ τοὺς νεωκόρους τοῦ Ἱ. Ναοῦ αὐτοῦ νὰ ἐργάζονται με δικαιοσύνη καὶ με φόβον Θεοῦ τὸ ταμεῖον τῆς Εὐαγγελιστρίας. Εὐχομαι καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἐν Νέα Ἰωνία, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἀδελφούς Χριστιανούς, νὰ ἔχουν ἀγάπην μεταξύ τους καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσῃ τοὺς οἴκους των, ὥστε νὰ ἔχουν πλοῦσια τὸν σίτον, τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον. Καὶ τώρα, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, στὸ 78ο ἔτος τῆς ἡλικίας μου παύω νὰ προσφέρω τὰς ὑπηρεσίας μου καὶ τὰ ἱερά μου καθήκοντα καὶ σὰς ζητῶ συγχώρησιν, μήπως κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ τῆς Ἱερωσύνης μου ἐπιβάρυνα κάποιον ἢ με λόγον ἢ με ἔργον. Σὰς παρακαλῶ νὰ με συγχωρέσετε, ἀδελφοί μου. Στηριζόμενος στὴν ἀγάπην σας διὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς μου, ἀναθέτω τὴν προστασίαν μου εἰς τὸν Ἅγιον Θεὸ καὶ εἰς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκον, τὴν Εὐαγγελίστριαν, στὸ Ναὸ τῆς ὁποίας ὑπῆρέτησα 28 ἔτη».

Ι. Ἐνας ἀφῶνος ἡχηρὸς κήρυκας

Τὸ 1960, ὅταν με τὴ Χάρη τοῦ Κυρίου βρέθηκα στὸ Βόλο, ἐνθυμούμαι τὸν π. Νικόλαο, ὁ ὁποῖος ἐρχόταν στὸ Ναὸ ὑποβασταζόμενος, ἀλλὰ ἡ παρουσία του ἦταν ἕνα ἡχηρὸ κήρυγμα. Ὅλοι σηκωνόταν ἀπὸ τὴ θέση τους, ὑποκλινόταν καὶ ἔκαναν τὸ Σταυρὸ τους. Ὅταν πῆγαινα στὸ Ναὸ αὐτό, ἀπαραίτητα πῆγαινα καὶ στὸ σπίτι του μαζί με τοὺς ἄλλους Ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ. Τὸν κοιτάζαμε σὰν νὰ ἦταν ὑπεράνθρωπος καὶ ἀπόκοσμος ἄνθρωπος, καὶ ἄς ἦταν, ὅπως λέμε, μιὰ σταλιά ἄνθρωπος. Καθόταν στὴν πολυθρόνα τοῦ βυθισμένος, σὰν νὰ μὴν εἶχε αἰσθησὴ τῆς παρουσίας μας. Καί, ὁμως, ὅταν χρειάζοταν νὰ μιλήσει, ἔδιδε πάντα σοφὴ ἀπάντησι. Τὸ Πάσχα τοῦ 1963 εἶχα ὀρίσθῃ ἀπὸ τὸ σεβαστὸ μου Γέροντα, τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη κυρὸ Δαμασκηνοῦ, νὰ συνοδεύσω τὴν ὁμάδα τῶν Προσκυνητῶν εἰς τὴν προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ, πού ἔκανε κάθε Πάσχα ὁ ἀείμνηστος λεωφορειοῦχος Κωνσταντῖνος Πα-

Τοῦ Ἐπισκόπου Βελεστίνου Δαμασκηνοῦ

λου πλήθους πιστῶν.

ΙΑ. Τὰ μόνα ἐνθύμια

Σήμερα ὁ π. Νικόλαος δὲν ζεῖ μόνο στὴ μνήμη τοῦ Θεοῦ, ὅπου ζοῦν ὅλοι οἱ δίκαιοι, ἀλλὰ ζεῖ καὶ στὴ μνήμη ὄλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν γνώρισαν. Δυστυχῶς, σύμφωνα με τὸν ἀδῆριτο φυσικὸ νόμο, ἐκείνοι ἀρχίζουν νὰ ἐκλείπουν. Ἔτσι τὰ μόνα ἐνθύμια πού ἀπομένουν γιὰ νὰ θυμίζουν τὸ φωτεινὸ πέρασμα του ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτὴ, εἶναι μόνον τὸ σπίτι του, πού στέκεται ἐρειπωμένο ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Ἱ. Ναὸ τῆς Εὐαγγελιστρίας, μιὰ καὶ ἡ συμπαθέστατη «Μαρία τοῦ Παπᾶ», πέθανε καὶ αὐτή, καὶ ὁ τάφος του, ὁ ὁποῖος βρίσκεται ἀκόμη στὸ παλαιὸ Νεκροταφεῖο τοῦ Βόλου. Ὅρθα ὁ κ. Δημήτριος Κωνσταντάρας – Σταθαράς προτείνει ὅτι πρέπει ὅλοι νὰ φροντίσωμεν, ὥστε ὁ τάφος του – ἐγὼ προσθέτω καὶ τὸ σπίτι του – νὰ ἀνακηρυχθοῦν καὶ νὰ μείνουν ὡς μνημεῖα διατηρητέα, γιὰ νὰ συνεχίζον ἐκείνα νὰ θυμίζον τὸ πέρασμα ἐνὸς Ἁγίου ἀπὸ τὴν περιοχὴ καὶ μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ μέσα αὐτὰ καὶ κυρίως ἀπὸ τὸν τάφο, ὅπου τὸ ἱερὸ Λεῖψανό του ἀναπαύεται καὶ περιμένει νὰ ἀκούσῃ τὴ Σάλπιγγα τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως, γιὰ νὰ ἀναστῆθῃ, νὰ ἐνωθῇ με τὴν πιστὴ καὶ γενναία ψυχὴ του καὶ νὰ μεταβῇ πλῆσιον τοῦ ἐπουρανίου Πατρός του, τὸν ὁποῖον τόσον πολὺ ἀγάπησε εἰς τὸν παρόντα κόσμον, νὰ ἐξακολουθεῖ ἐκεῖνος νὰ κηρύττει καὶ νὰ μιλᾷ γιὰ τὴν ἀξία, πού ἔχουν οἱ ἀρετὲς τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑπομονῆς στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. (Τέλος)

Ἀνορθόδοξες «Θεραπείες» τῆς Νέας Ἐποχῆς (Γ')

Τοῦ Πρωτ. κ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου Δρος Θ.

Ἡ Ἀγιουρβέδα

Ἡ σανσκριτική λέξη Ἀγιουβέρδα (Ayurveda) εἶναι σύνθετη ἀπὸ τὰ Ayus ποὺ σημαίνει Ζωὴ καὶ Veda ποὺ σημαίνει Γνώση¹ γι' αὐτὸ στὰ διάφορα διαφημιστικά ἔντυπα τῆς ἐν λόγω ἀνορθόδοξης μεθόδου χαρακτηρίζεται ὡς «Γνώση τῆς Ζωῆς ἢ Ἐπιστήμη τῆς Ζωῆς». Χώρα προέλευσής της εἶναι ἡ Ἰνδία. Κατὰ τὴν ἐν λόγω ἀνορθόδοξη μέθοδο τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 στοιχεῖα, τὸν αἰθέρα, τὸν ἀέρα, τὴ φωτιά, τὸ νερὸ καὶ τὴ γῆ. Οἱ συνδυασμοὶ αὐτῶν τῶν στοιχείων καὶ ἡ ἰσορροπία τους διαμορφώνουν τὰ doshas, τὰ στοιχεῖα, δηλαδή, ποὺ ἐλέγχουν τὶς ἀνθρώπινες λειτουργίες καὶ σχετίζονται μὲ τὴν ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Ἀγιουρβέδα διακρίνει τοὺς ἀνθρώπους σὲ τρεῖς κύριες κατηγορίες – τύπους (doshas) ποὺ καθένας ἔχει τὰ δικά του χαρακτηριστικά. Αὐτὲς εἶναι ἡ Vata ποὺ θεωρεῖται ὡς ἀέρινος τύπος, ἡ Pitta ποὺ εἶναι ὁ πύρινος τύπος καὶ ἡ Kapha ποὺ θεωρεῖται ὡς ὁ ὑδάτινος τύπος. Κατὰ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς μεθόδου πρὶν ἀπὸ κάθε «θεραπεία» πρέπει νὰ προσδιοριστῆ ποιὸς Ἀγιουρβεδικὸς τύπος κυριαρχεῖ στὸ ἄτομο.

Σχετικὰ ὅμως μὲ τὴν ἐν λόγω ἀνορθόδοξη «θεραπευτική» μέθοδο πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι:

α) Ἡ Ἀγιουρβέδα (Ayurveda) προέρχεται ἀπὸ τὸ χῶρο τοῦ Ἰνδουισμού. Ἀπὸ Ἰνδουιστικὲς ἀντιλήψεις προέρχονται τόσο ἡ θεωρητικὴ θεμελιώσή της, ὅσο καὶ οἱ πρακτικὲς ἐφαρμογές της².

β) Ὁ καθηγητὴς Irving Hexham ἀναφέρει ὅτι

στὴν ἐν λόγω ἀνορθόδοξη «θεραπεία» συναντᾶ κάποιος σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ «μαγικὲς ιδέες»³.

γ) Ἡ Ἀγιουρβέδα (Ayurveda) χρησιμοποιοῦται συστηματικὰ καὶ διαφημίζεται στὴ Δύση ἀπὸ τὴν παραθρησκευτικὴ – γκουρουϊστικὴ ὀργάνωση τοῦ Γκουρού Μαχαρίσι Μαχῆς Γιόγκι, τὸν «Ἵπερβατικὸ Διαλογισμὸ»⁴ καὶ λειτουργεῖ, ταυτοχρόνως, ὡς μέσο προσέλκυσης ὀπαδῶν στὴν ἐν λόγω γκουρουϊστικὴ κίνηση.

δ) Ἀρκετὰ ἐπίσης ἀπὸ τὰ ἀγιουρβεδικὰ φάρμακα δὲν εἶναι ἀκίνδυνα. Ἐπισημαίνεται σχετικὰ: «Μερικὰ παραδοσιακὰ ἀγιουρβεδικὰ φάρμακα παρασκευάζονται ἀπὸ ἐπικίνδυνα βαρῆα μέταλλα, ὅπως ὁ μόλυβδος καὶ ὁ ὑδράργυρος. Ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ διεργασία τῆς θέρμανσης κάνει ἀκίνδυνα τὰ φάρμακα αὐτά, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει ἀποδειχθεῖ. Τὰ ἀγιουρβεδικὰ σκευάσματα ποὺ περιέχουν μέταλλα πρέπει ὅπωςδῆποτε νὰ ἀποφεύγονται»⁵.

Σημειώσεις

1. Βλ. **Adriane Fugh – Berman**, Ἐνναλακτικὴ Ἰατρικὴ, (μετ. Β. Κάντζολα-Σαμπατάκου), Ἀθήνα 1998, σ. 45.

2. Βλ. **Rüdiger Hauth** (Hrsg), *Kompaktlexikon Religionen*, 1998, σ. 46. **John Bowker**(Ed), *Oxford Concise Dictionary of World Religions*, 2η ἐκδ., 2005, σ. 70.

3. Βλ. **Irving Hexham**, *Pocket Dictionary New Religious Movements*, 2002, σ. 21.

4. Βλ. *Handbuch Religiöse Gemeinschaften und Weltanschauungen*, 5η ἐκδ., 2000, σσ. 811-813. **H. Gasper-J. Müller-Fr. Valentin**, *Lexikon der Sekten, Sondergruppen und Weltanschauungen*, 7η ἐκδ., 2001, σσ. 667, 1088.

5. Βλ. **Adriane Fugh – Berman**, Ἐνναλακτικὴ Ἰατρικὴ, ὅπ. π., σ. 46.

|| Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι βῆμα ὄλων τῶν κληρικῶν καὶ εἶναι χαρὰ νὰ φιλοξενοῦμε ἄρθρα, ἐπιστολές, εἰδήσεις, προτάσεις ἀπὸ ὅλες τὶς ἐνορίες τῆς ἐπικράτειας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Παρακαλοῦμε σὲ περίπτωση συνεργασίας νὰ τηρεῖται ἡ ἀρχὴ τῶν 400 ἢ 800 λέξεων γιὰ κάθε ἄρθρο (1 ἢ 2 σελίδες) γιὰ τὴν οἰκονομία τοῦ χώρου καὶ τὴν φιλοξενία ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρων συνεργασιῶν. Γιὰ κείμενα ποὺ σχετίζονται μὲ συγκεκριμένα θέματα, ἑορτές, ἐπετεῖους κ.λπ. θερμὴ παράκληση νὰ ἀποστέλλονται ὅσο τὸ δυνατόν νωρίτερα. Ἡ ὕλη τοῦ περιοδικοῦ συμπληρώνεται ἓνα μῆνα πρὶν ἀπὸ τὴν ἡμερομηνία ἐκδόσεώς του. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ὡς τώρα ἀνταπόκριση καὶ περιμένουμε τὴ συνεργασία σας. ||

ΔΙΑΚΟΝΙΚΑ

Τοῦ κ. Διονυσίου Ἀνατολικιώτου

Η πολύτιμη ἀρχαία λειτουργική παράδοση διασώζει πλήθος διατάξεων, πολλές ἀπὸ τίς ὁποῖες ἀναφέρονται στὴν ἐν τῷ ναῷ ὑπηρεσία τοῦ διακόνου. Ἐνας σύγχρονος ἐρευνητὴς τῶν ἀρχαίων λειτουργικῶν χειρογράφων, ὁ Μανόλης Θεοδωράκης ἀπὸ τὰ Χανιά τῆς λεβεντογέννας Κρήτης, πολιτικὸς μηχανικὸς καὶ ψάλτης ὁ ἴδιος, καὶ κυρίως μεθοδικὸς μελετητὴς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Τυπικοῦ, μᾶς ἀπέστειλε εὐγενῶς μία ἀνθολογία ἀρχαίων καὶ νεωτέρων διατάξεων γιὰ τὸν ρόλο τοῦ διακόνου, τὴν ὁποία καὶ παρουσιάζουμε εὐθὺς ἀμέσως.

1. Ὁ διάκονος λαμβάνει μέρος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ ὄρθρου (Π. Ν. Τρεμπέλα, «Μικρὸν Εὐχολόγιον», τ. 2, σ. 220· Τυπικὸν ἀγίου Σάββα, Βενετία 1643, φ. 66r).

2. Ὁ διάκονος λέγει τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου» στὸν ὄρθρο (Συμβολή, τεῦχος 11, σ. 15-16).

3. Ὁ διάκονος ἔχει τὴν εὐθύνη τῆς κάθε συνάξεως, εἶναι ὁ τελετάρχης. Αὐτὸς παραγγέλλει «Πρόσσχωμεν», «Τὰς θύρας· τὰς θύρας», «Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου», «Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνομεν», «Προέλθετε», «Προσέλθετε», «Ὁρθοί», «Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν», «...κλίναντες τὰ γόνατα τοῦ κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ἄλλα. Ἄσκει ἔργο συντονιστοῦ τῆς λατρείας. Στὶς Διαταγὰς τῶν ἀποστολῶν ὀρίζεται: «Ἔστω δὲ τῶν τόπων προνοῶν ὁ διάκονος, ἵν' ἕκαστος τῶν εἰσερχομένων εἰς τὸν ἴδιον τόπον ὀρμᾶ καὶ μὴ παρὰ τὸ ἰντρόιτον (= εἴσοδο) καθέζωνται. Ὁμοίως ὁ διάκονος ἐπισκοπεῖτω τὸν λαόν, ὅπως μὴ τις ψιθυρίσῃ ἢ νυστάξῃ ἢ γελᾷσῃ ἢ νεύσῃ» (Β' 57,13). «Τὰ δὲ παιδιά στηκέωσαν πρὸς τῷ βήματι, καὶ διάκονος αὐτοῖς ἕτερος ἔστω ἐφεστῶς, ὅπως μὴ ἀτακτῶσι» (Η' 11,9-10). Στὸ ἔργο Προθεωρία κεφαλαιώδης περὶ τῶν ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ γινομένων συμβόλων καὶ μυστηρίων Νικολάου (καὶ Θεοδώρου) Ἀνδίδων Καππαδοκίας (1085-1095) ἀναφέρονται οἱ ὑποδιάκονοι ὡς «τὰ σκάνδαλα ἐκ μέσου αἴροντες καὶ τοὺς ἀναιδῶς καὶ ἀνερυθριάστως ὠδε κάκεισε περιτρέχοντας... ἀποσοβοῦντες καὶ ἀναστέλλοντες, οἳ γε καὶ τὸ Ὅσοι πιστοὶ ἐκφωνοῦντες τοὺς παρεστῶτας ἀσφαλίζονται» (P.G. τ. 140, στ. 445).

4. Στὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα τῆς λειτουργίας: Ὁ διάκονος: «Πρόσσχωμεν». Οἱ ψάλτες τὸ προκείμενο τρὶς μετὰ τὸν στίχο του. Ὁ διάκονος: «Σοφία». Ἡ ἐπιγραφή τοῦ ἀποστολικοῦ ἀναγνώσματος. Ὁ διάκονος: «Πρόσσχωμεν» (Συμβολή, τεῦχος 12, σ. 30).

5. Τὰ διακονικὰ λέγονται ἀπὸ τὸν ἄμβωνα, ποὺ εἶναι στὸ μέσον, πρὸς τὸν λαό. Ἐξαιροῦνται ὅσα δὲν ἀπευθύνονται σ' αὐτόν, ὅπως τὸ «Ἀντιλαβοῦ...», ἢ

ἐκτενῆς, οἱ αἰτήσεις τῆς λιτῆς, τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου» τοῦ ὄρθρου (Συμβολή, τεῦχος 10, σ. 12).

6. Διακεκριμένα παραγγέλματα ποὺ ἐκφωνοῦνται χωριστά (φράσεις ἢ λέξεις ἐντὸς παρενθέσεως δὲν τονίζονται):

Σοφία. Ὁρθοί. Ἀκούσωμεν τοῦ ἀγίου Εὐαγγελίου.
...τὸ ἀνάγνωσμα. Πρόσσχωμεν.

Στῶμεν καλῶς. Στῶμεν μετὰ φόβου –πρόσσχωμεν– τὴν ἀγίαν ἀναφοράν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Ὅπως ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν –ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ ...εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς– ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν...

Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως... αἰτησάμενοι, – ἐαυτοὺς καὶ ἀλλήλους... (ὁμοίως καὶ μετὰ τὴν θεία κοινωνία).

Ὁρθοί. Μεταλαβόντες... (πρωτοπρεσβυτέρου Κ. Παπαγιάννη, «Λειτουργικῶν ἀτόπων ἐπισήμανσις», Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, 1997, σ. 225-227).

7. Στὸν ὄρθρο τῆς ἀναστάσεως «ποιεῖ ὁ διάκονος συναπτήν μεγάλην καὶ οὐκ ἐξέρχεται ἔξω καὶ «οὐχ» ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν ἀγίων θυρῶν, ὡς σύνηθες, ἀλλ' ἔσω τοῦ βήματος» (Τυπικὸν μονῆς Εὐεργέτιδος, Dmitrievskij, *Opisanie...*, t. 1, s. 558· Τυπικὸν ἀγίου Σάββα, Βενετία 1643, φ. 87v).

8. Στὰ νεκρώσιμα διακονικὰ ἢ φράσι «Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ...» εἶναι ἀρχὴ ἄλλου αἰτήματος («Συμβολή» τεῦχος 16, σ. 42).

Ἄς συμπληρώσουμε τὴν ἀναφορά μας στὶς περὶ διακόνων διατάξεις μετὰ δύο ἀκόμη στοιχεῖα ἀπὸ τὴν σημερινὴν πράξη (περισσότερα βλέπε στὸ ἄρθρο «Διακονικὰ διατάξεις» Συμβολή, τεῦχος 6, σ. 5-10).

Στὴν αἴτηση «Ἵπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...», ἐὰν τυχόν χοροστατῆ (ἢ λειτουργῆ) ὁ ἀρχιερεὺς καὶ βρίσκεται στὸν θρόνο του, ὁ διάκονος στρέφεται πρὸς αὐτόν καὶ κάνει τὴν συνήθη ὑπόκλιση («ποιεῖ σχῆμα»).

Στὴν φράση «Τῆς παναγίας ἀχράντου, ὑπερευλογημένης...» στρέφεται πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καὶ κάνει τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ. Στὴ φράση «...μετὰ πάντων τῶν ἀγίων μνημονεύσαντες...» στρέφεται πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ στὶς λέξεις «...Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθῶμεθα» πάλιν κάνει τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ.

Στὴν ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐκφώνηση κάνει τὴν συνήθη ὑπόκλιση καὶ εἰσέρχεται στὸ ἱερὸ βῆμα διὰ τῆς βορείου πύλης, ἐκτὸς ἂν προβλέπεται νὰ παραμείνῃ στὴν θέση του, διότι θὰ ἐπακολουθήσει καὶ ἄλλη σειρά αἰτήσεων ἢ γιὰ ἄλλους λόγους.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Ένορία καὶ ἀνθρώπινες σχέσεις

Μία πρόσκληση για νὰ μιλήσω στὴ μνήμη τοῦ Νοεμάρτυρος Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χιοπολίτου –γεννήθηκε στὴν Χίο τὸ 1785 καὶ ἐμαρτύρησε στὶς Κυδωνίες τὸ 1807– με ἔφερε καὶ πάλι στὸ μαρτυρικό καὶ μυροβόλο νησί τῆς Χίου. Ἐκεῖ μεταξὺ ἄλλων διεπίστωσα τὴν δύναμη τῶν ἐνοριακῶν δεσμῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων ποὺ εὐδοκίμουν στὰ μικρὰ μέρη. Γνωρίζω ὅτι καὶ στὴν Ἀθήνα καὶ στὶς ἄλλες μεγάλες πόλεις τῆς Ἑλλάδος καταβάλλεται προσπάθεια ἀπὸ πολλοὺς κληρικούς για τὴν τόνωση τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐνορίας καὶ για τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἀνθρωπίνων δεσμῶν μέσῳ διαφόρων ἐκδηλώσεων. Ὅμως στὶς ἐνορίες τῶν χωρίων καὶ τῶν μικροτέρων πόλεων παρατηροῦμε ὀρισμένα συγκινητικά γεγονότα ποὺ ἀξίζουν σχολιασμοῦ. Συγκεκριμένα στὴν ἐνορία ποὺ λειτουργήθηκα τὴν Κυριακὴ ἐτελεῖτο μνημόσυνο για ὅλους ὅσοι συνέβαλαν στὴν ἴδρυση καὶ ἐνδυνάμωση τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ. Οἱ ἱερεῖς ἐμνημόνευσαν τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν κεκοιμημένων ἐφημερίων, ἱεροψαλτῶν, ἐπιτροπῶν, νεωκόρων καὶ πολλῶν ἐνοριτῶν. Ἐκεῖ, λοιπόν, διαπιστώθηκε ὅτι πολλοὶ ἐνοριτίτες μαζί με τὰ ὀνόματα τῶν συγγενῶν καὶ προγόνων τους ἔγραφαν καὶ τὰ ὀνόματα ἐνοριτῶν ποὺ δὲν εἶχαν συγγενεῖς ἢ ἀπογόνους. Οἱ φίλοι καὶ οἱ γείτονες φρόντισαν νὰ μνημονευθοῦν κάποιοι ἐνοριτίτες ποὺ ἦσαν μόνοι στὴν ζωὴ καὶ ὑπὸ ἄλλες συνθήκες θὰ εἶχαν ξεχασθεῖ. Ὁραῖο παράδειγμα καὶ πραγματικὰ χριστιανικὸ μῆνυμα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ ἴδιο φαινόμενο παρατηρεῖται σὲ πολλὲς ἐνορίες σὲ διαφορετικὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ὅμως ἀναφέρω τὴν συγκεκριμένη περίπτωση διότι μοῦ ἔκανε ἐντύπωση καὶ ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐνοριτίτες εἶχαν γράψει δίπλα στὰ ὀνόματα τῶν συγγενῶν τους καὶ ὀρισμένα ὀνόματα μοναχικῶν προσώπων. Μέσα στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κανεὶς δὲν εἶναι μόνος. Εἴμαστε μία μεγάλη οἰκογένεια με κεφαλὴ μας τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Για νὰ τὸ καταλάβουμε καλύτερα εἶναι ἀναγκαῖο νὰ

ἐνδυναμώσουμε τὴν ἐνορία. Ἐκεῖ ὅπου ὅλοι αἰσθανόμαστε ὅτι εἴμαστε ἀδελφοί, διότι κοινοῦμε ἀπὸ τὸ κοινὸν Ποτήριο τῆς Θείας Μεταλήψεως.

100 χρόνια ζωῆς τοῦ Μητροπολίτου πρώην Φλωρίνης

Τὸν Μάιο τοῦ τρέχοντος ἔτους 2007 συμπληρώθηκαν 100 ἔτη ἀπὸ τὴν γέννηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου Καντιώτη. Ἦδη ἡ Ἱ. Μ. Φλωρίνης ὀργάνωσε τιμητικές ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ γέροντος Ἐπισκόπου καὶ πολλοὶ ἐκλεκτοὶ ὀμιλητὲς τόνισαν τὴν προσφορὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου στὴν Ἐκκλησία, στὴν Κοινωνία καὶ στὸ Ἔθνος μας. Ἐχουμε στὰ χέρια μας μία σχετικὴ καὶ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἔκδοση. Πρόκειται για τὸ βιβλίο τοῦ φιλολόγου καὶ ἱστορικοῦ κ. Νικολάου Ἀλιπράντη με τίτλο «Ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης - 100 χρόνια ζωῆς καὶ ἀγῶνος». Ἐξεδόθη τὸ 2007 ἀπὸ τὸν Προοδευτικὸ Σύλλογο Λευκιανῶν Πάρου καὶ περιλαμβάνει ἀνέκδοτες ἐπιστολές καὶ μεγάλο ἀριθμὸ φωτογραφιῶν ἀπὸ τὴν ζωὴ καὶ τὴν δράση τοῦ πολιοῦ Ἐπισκόπου. Γράφει μεταξὺ ἄλλων ὁ συγγραφεὺς στὸν Πρόλογό του: «*Εὐελπιστῶ ὅτι τὸ βιβλίο τοῦτο θὰ συντελέσει ὥστε νὰ γίνει περισσότερο γνωστὸς ὁ μέγας αὐτὸς Πάριος ἱεράρχης στους συμπολίτες του, ἐπειδὴ δὲν τὸν γνωρίζουν ὅσο πρέπει καὶ μάλιστα ἡ νέα γενεά. Ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους ἐκείνους ποὺ θὰ ἤθελαν ἐκτός ἀπὸ τὰ πληροφοριακὰ στοιχεῖα ποὺ παρέχω στὸ Α' μέρος τοῦ βιβλίου, νὰ εἰσχωρήσουν καὶ στὴν ψυχολογία καὶ στὸν πνευματικὸ κόσμον αὐτοῦ τοῦ μαχητοῦ, ποὺ τὸν χαρακτήριζε πάντοτε ἡ συνέπεια, ἡ ἀγωνιστικότητα, ὁ λόγος καὶ ἡ πράξη, τὸ πάθος, ἡ πίστῆ, ἡ «ἐξ ὄλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὄλης τῆς διανοίας του» ἀγάπη πρὸς τὴν «φίλη» Ὁρθόδοξία, πρὸς τὴν θρησκεία τῶν πατέρων μας, τὴν θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξ οὗ «πᾶσα δόσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον» (Ἰακώβου α' 17). Καὶ αὐτὸ στὸ Β' μέρος, καθὼς ἔρχονται στὴν ἐπιφάνεια πρωτοφανέρωτα κείμενά του – ντοκου-*

μέντα που αναφέρονται τόσο στον ίδιο τον πρωταγωνιστή του βιβλίου αυτού όσο και σε δευτερογενείς, και έν γενει στο περιβάλλον στο οποίο έζησε και έδρασε αυτός ο άκαμπος, ο ανυποχώρητος, ο «έδραϊος τῆ πίστει» (Κολοσ. Α' 23) ιεραπόστολος τῆς ἐποχῆς μας».

Ἡ διαχρονική ἀξία τῆς Ἀγίας Γραφῆς

Ἐκυκλοφορήθησαν σέ συνοπτικό τόμο τὰ Πρακτικά τῆς Β' Ἐπιστημονικῆς Συναντήσεως Θεολόγων τῆς Γ' Διευθύνσεως Ἀθηνῶν – Δυτικῆς Ἀττικῆς, ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα στίς 14.3.2006. Ἡ Συνάντηση διοργανώθηκε ἀπό τόν Σχολικό Σύμβουλο Θεολόγων κ. Ἰωάννη Μπολανάκη καί φιλοξενήθηκε στήν αἴθουσα Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δήμου Αἰγάλεω. Στόν τόμο προτάσσεται τὸ μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καί ὁ χαιρετισμός τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικαίας κ. Ἀλεξίου. Ἀκολουθοῦν οἱ ἐμπεριστατωμένες ὁμιλίες-μελέτες πού παρουσίασαν οἱ ἀκόλουθοι διακεκριμένοι ἐπιστήμονες: κ. Θωμᾶς Ἰωαννίδης, Λέκτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κ. Σωτήριος Δεσπότης, Ἐπίκουρος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν. Ἀθηνῶν, Γεώργιος Πατρῶνος, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν. Ἀθηνῶν, Ἐμμανουήλ Περσελῆς, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν. Ἀθηνῶν, Ἀρχιμ. Ἱερεμίας Φούντας (νῦν Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως), Ἐπίκουρος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν. Ἀθηνῶν καί Δρ. Ἰωάννης Π. Κρεμμύδας. Τὴν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως ἀνέλαβε ὁ π. Γεώργιος Φραγκιαδάκης, κληρικός τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικαίας καί Γραμματεὺς τῆς Συνδικτικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καί Νομοκανονικῶν. Ἀπὸ τὴν εἰσήγηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμίας παραθέτουμε ὀρισμένες διδακτικὲς ἐπιστημάνσεις: «Τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, Κύριοι, πρέπει νὰ τὴν δοῦμε ὅπως τὴν εἶδε ἡ Καινὴ Διαθήκη καί ἡ Ἐκκλησία γενικότερα, δηλαδὴ πρέπει νὰ τὴν ἐρμηνεύσουμε χριστολογικῶς. Ἡ χριστολογία τῆς αὐτῆς εἶναι ἡ κύρια καί ἡ βασικὴ διδασκαλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ Χριστοῦ καί κατὰ τοῦτο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη γιατί, ὅπως ἡ Καινὴ

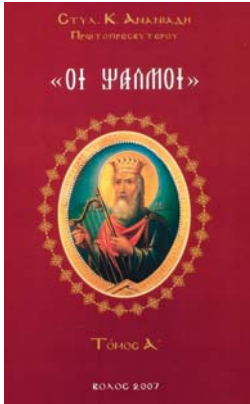
Διαθήκη εἶναι φάκελος μαρτυρικῶν καταθέσεων τῶν αὐτοπτῶν καί αὐτηκῶν μαρτύρων –δηλαδὴ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων– περὶ τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἴδιο εἶναι καί ἡ Παλαιὰ Διαθήκη: εἶναι καί αὐτὴ φάκελος μαρτυρικῶν καταθέσεων τῶν αὐτοπτῶν καί αὐτηκῶν μαρτύρων –δηλαδὴ τῶν δικαίων Πατριαρχῶν καί Προφητῶν– περὶ τοῦ Χριστοῦ καί πάλλ». Σημαντικὲς διδαχὲς σὲ μία ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία βάλλεται ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀπὸ τοὺς πάσης φύσεως νεοπαγανιστὲς καί ἀμφισβητίες.

Ἡ Παναγία τῆς ἐντατικῆς

Σὲ πολλὰ περιοδικὰ Ὁρθοδόξου πνευματικῆς οἰκοδομῆς δημοσιεύθηκε κατὰ τοὺς μῆνες Ἰούλιο καί Αὐγούστο 2007 ἓνα συγκινητικὸ κείμενο μὲ τίτλο «Ἡ Παναγία τῆς Ἐντατικῆς: Μία ξεχωριστὴ ἐμπειρία». Τὴν ἡμέρα πού πρωτοδιάβασα αὐτὸ τὸ κείμενο πληροφορήθηκα ὅτι ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ συντάκτης του, ὁ Ἐπίτιμος Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου Εὐάγγελος Κρουσταλάκης. Ὁ ἐξαιρετος δικαστικὸς καί εὐλαβὴς ἄνθρωπος ἐκοιμήθη στίς 4-8-2007 μετὰ ἀπὸ μακαροχρόνια πάλη μὲ σοβαρὴ ἀσθένεια. Ὅταν τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 2006 ὑπεβλήθη σὲ μία δύσκολη χειρουργικὴ ἐπέμβαση νοσηλεύθηκε γιὰ λίγες ἡμέρες σὲ θάλαμο ἐντατικῆς νοσηλείας. Ἐκεῖ μοναδικὴ παρηγορία καί ἀνακούφιση ἦταν ἡ ἐπικοινωνία του μὲ μίαν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Γράφει σχετικὰ ὁ ἀείμνηστος δικαστικὸς: «Συναίσθημα, σκέψεις, ἀγωνίες μου ἔγιναν ἀντικείμενο ἐκμηστηριεύσεών μου στήν Παναγία. Ἐκεῖνη φαινόταν πὼς μὲ ἄκουε. Φυσικὰ δὲν μοῦ μιλοῦσε, ἔδειχνε ὅμως ὅτι κατανοοῦσε τὴν ἀγωνία μου. Ἔτσι μίαν ἀτμόσφαιρα γαλήνης καί ἡρεμίας ἐπικράτησε σιγά-σιγά καί ἀνεπαίσθητα στήν τρικυμισμένη ψυχὴ μου..... Ἡ ἐμπειρία μου ἀπὸ τὴν μονάδα τῆς ἐντατικῆς νοσηλείας μὲ ἔχει συνδέσει στενὰ μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Σὰν ἓνας ἀπλὸς πολίτης, ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι, δικαιούμαι –νομίζω– νὰ ἔχω καί νὰ ἀναρτῶ (κατ' ἰδίαν ἢ δημόσια) τὶς εἰκόνας τῆς Ἐκκλησίας μου. Καί μέσῳ αὐτῶν νὰ ἀνάγομαι στὰ εἰκονιζόμενα σ' αὐτὲς ἱερὰ πρόσωπα. Χωρὶς νὰ μὲ διακατέχει ὀποιοσδήποτε φανατισμός, δὲν θὰ ἐπιτρέψω νὰ μοῦ φαλκιδεύσουν τὸ δικαίωμά μου αὐτό, πού τὸ βίωσα ὑπὸ τραγικὲς μάλιστα περιστάσεις». Εὐχόμεθα ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύσει τὴν ψυχὴ τοῦ Εὐαγγέλου Κρουσταλάκη, τοῦ συνειδητοῦ Χριστιανοῦ ἐπιστήμονος.

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

«ΟΙ ΨΑΛΜΟΙ»
Πρωτ. Στ. Κ. Ἀνανιάδη
Τόμος Α' – Βόλος 2007

Είχα ακούσει από σοβαρά χείλη για τη δεινότητα του π. Στυλιανού στον κηρυκτικό λόγο, δεν έτυχε, όμως, να τον γνωρίσω ως τώρα προσωπικά. Λαβαίνοντας το βιβλίο που παρουσιάζουμε στο τεύχος αυτό με κέρδισε άμέσως με τη μέθοδο την οποία χρησιμοποιεί για να

αναλύσει κάθε ψαλμό, τη γλώσσα που μεταχειρίζεται, τη βαθιά γνώση που διαθέτει, μα πρό πάντων την ικανότητα να απευθύνεται στους άλλους με τόνο ήπιο, με λόγο μεστό, ήσυχο, πυκνό αλλά και σαφή. Θέλω με αυτά να πω ότι είναι φανερή ή παιδεία του ανθρώπου αλλά και η ικανότητα να τη μεταδίδει, όχι γιατί αυτή είναι ή μία πτυχή της δραστηριότητάς του, άφου εργάζεται και ως εκπαιδευτικός, αλλά διότι ο Θεός του χάρισε ένα τάλαντο

που δεν έκρυψε στη γη. Χρησιμοποιώντας τη σοφία των Πατέρων της Εκκλησίας και πολύ παραστατικές εικόνες αναλύει σε ένα τόμο 720 σελίδων, που διαβάζονται με μεγάλη άνεση, τους τριάντα πρώτους Ψαλμούς του Προφητάνακτος Δαβίδ. Με αντικειμενικό σκοπό τον καταρτισμό των πιστών και με απώτερο σκοπό την σωτηρία των ψυχών, καταγίνεται με το ποιητικότερο βιβλίο της Ἀγίας Γραφής, από τα προσφιλέστερα αναγνώσματα στην οίκουμένη, «καθώς σε οποιαδήποτε ώρα της ημέρας και της νύχτας το κείμενο των Ψαλμών αποκαλύπτει τα κινήματα της ανθρώπινης ψυχής. Ὁ πιστός στην πίκρα, στην δοκιμασία ή στη χαρά του μπορεί να μιλήσει στο θεό με τα ίδια λόγια του ψαλμωδού». Ὁ συγγραφέας πριν ἐρμηνεύσει κάθε ψαλμό κάνει ένα μικρό πρόλογο για το περιεχόμενο, την σύνθεση, και το χρόνο της συγγραφής του, και μετά τα ἐρμηνευτικά σχόλια σε κάθε στίχο συνοψίζει τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη μελέτη αλλά και την αξία του. Ἐκεί ὁ ἀναγνώστης θά ἀντιληφθεῖ την αξία του ἔργου και θά διακρίνει την εὐρύτητα του πνεύματος του π. Στυλιανού, την συνείδηση ὅτι πρέπει να γίνει κατανοητός ἀπο ὅλους και να ἀποδείξει με ἀποφασιστικότητα ὅσα ὑποστηρίζει. Θά συμφωνήσουμε μαζί του πὼς «αὐτό που ἀναζωογονεῖ την ψυχὴ και πὼς προξενεῖ τὸν καρπὸ εἶναι ἡ ποιότητα» και πραγματικά μας χαρίζει με τὸ βιβλίο ἀναψυχὴ και καρπὸ, τὴ γνώση και τρόπους προσευχῆς.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

«ΑΡΒΑΝΙΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ»

ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς Φλώρινας (Φλάμπουρο, Λέχοβο, Δροσοπηγή) τῆς Κόνιτσας (Πληκάτι) και τοῦ Ἐβρου (Νέο Χειμώνιο, Ρήγιο)

Με την έκδοση αυτού του διπλού ψηφιακού δίσκου (που συνοδεύεται από 100σέλιδο ένθετο με ιστορικές και μουσικολογικές πληροφορίες, τα κείμενα των τραγουδιών καθώς και σπάνιες φωτογραφίες) από τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο, ἐνσωματώνεται στὸν κορμὸ τῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς τῆς Ἑλλάδας ἕνα σημαντικό και ἄγνωστο κομμάτι της. Ἡ ἔθνομουσικολογικὴ περιοχή των ἀρβανιτικῶν τραγουδιῶν ἀπὸ τὰ τρία χωριὰ

τῆς Φλώρινας και ἀπὸ τὸ ἕνα τῆς Κόνιτσας, ἀν και σε πρώτη ματιὰ φαίνεται κατακερματισμένη, στὴν πραγματικότητα, τόσο ἱστορικά ὅσο και μουσικολογικά, εἶναι ἑνιαία. Τὰ ἠχογραφημένα ἀρβανιτικά τραγούδια ἀπὸ τὸν Ἐβρο, ἀποτελοῦν θαυμάσιο ὅσο και χαρακτηριστικὸ παράδειγμα παράδοσης, ἐν προκειμένῳ μουσικῆς, μεταφυτευμένης ἔξω ἀπὸ τὸν γενεσιουργὸ της χώρο. Στὸν τόπο τῆς ἄμεσης προέλευσῆς τους, τὴν Ἀδριανούπολη, ὁμοίως και στὸν τωρινὸ τόπο τῆς λειτουργίας τους, μπορεί κανεὶς να ἀναγάγει πολλὰ και διάφορα στοιχεῖα που ἔχουν προσληφθεῖ, ἀπὸ μελωδικές ἀγωγές, ρυθμικές αἰσθήσεις, ροπή πρὸς τὸν χορὸ κ.ἄ. Ἡ ἐπιμέλεια τῆς ὅλης παραγωγῆς ἀνήκει στὸν Μάρκο Δραγούμη και τὸν Θανάση Μωραῖτη, οἱ ὁποῖοι με τὴν έκδοση αὐτοῦ τοῦ τελευταίου διπλοῦ CD ὀλοκλήρωσαν τὴν ἔρευνα και τὴν έκδοση των τραγουδιῶν σχεδὸν ὅλων των περιοχῶν τῆς Ἑλλάδας στὶς ὁποῖες τραγουδιοῦνται τὰ παραδοσιακὰ τραγούδια στὴν ἀρβανιτικὴ γλωσσικὴ ἰδιαιτερότητα.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«... και κηρύσσω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤ' ΛΟΥΚΑ

(Λουκ. η', 39)

Ὁ Χριστός, κατὰ τὴν εὐεργετική του ἐπίσκεψη στὴν χώρα τῶν Γαδαρηνῶν, προέβη σὲ τρεῖς κυρίως ἐνέργειες: θεράπευσε τὸν δαιμονισμένο, ἐπέτρεψε στὰ δαιμόνια νὰ εἰσέλθουν στὴν ἀγέλη τῶν χοίρων καὶ νὰ τὴν καταστρέψουν καί, φεύγοντας ἀπὸ τὴν χώρα, ἄφησε τὸν θεραπευμένο νὰ κηρύσσει τὸ παράδειγμα τῆς θεραπείας του. Σὲ αὐτὲς τὶς τρεῖς ἐνέργειες φαίνεται ἡ μεγάλη προσφορά τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του, σὲ σύγκριση μὲ ἄλλες δευτερεύουσες ἀνάγκες.

Τὸ κύριο ἔργο τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ θεραπεία τῶν ἀνθρώπων, πρωτίστως τῆς ψυχῆς καὶ ἀκολουθῶς καὶ τοῦ σώματος. Στὴν συγκεκριμένη περίπτωση ὁ Χριστὸς ἀπελευθερώνει τὸν δυστυχῆ ἀπὸ τοὺς δαίμονες. Ἡ ἀπελευθέρωση ἀπὸ τοὺς δαίμονες συνδέεται μὲ τὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὰ πάθη, γιατί δαίμονες καὶ πάθη συνδέονται. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐρμηνεύοντας τὴν παρόμοια περικοπὴ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, συγκρίνει τοὺς δαιμονισμένους μὲ τοὺς ἐμπαθεῖς, τοὺς ἀκόλαστους καὶ τοὺς φιλάργυρους, καὶ τοὺς ταλανίζει, ἀφοῦ χάνουν ἐξίσου τὴν ἐλευθερία τους καὶ τὴν ἀξία τους ὡς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Καὶ στὸ Γεροντικὸ συναντοῦμε αὐτὴν τὴν σύνδεση παθῶν καὶ δαιμόνων: «Αὐτὸς ποὺ θέλει νὰ ἀποδιώκει τοὺς δαίμονες, πρέπει πρῶτα νὰ κυριεύσει στὰ πάθη του, γιατί ὅποιο πάθος νικᾷ, αὐτοῦ τοῦ πάθους καὶ τὸν δαίμονα ἀποδιώκει. Ἀκολουθεῖ, λένε, τὴν ὄργη ὁ δαίμονας· ἂν κρατήσεις τῆς ὄργης, φεύγει καὶ ὁ δαίμονας αὐτῆς. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ κάθε πάθος» (ἄββᾶς Πιτυρίων). Καὶ ὁ ἄββᾶς Ποιμένας συνδέει τὰ θελήματά μας μὲ τὴν δαιμονική ἐπήρεια. Τὸν ρώτησε κάποιος ἀδελφός: «Πῶς μὲ πολεμοῦν οἱ δαίμονες;». Καὶ ἀπάντησε: «Σὲ πολεμοῦν οἱ δαίμονες; (μάθε ὅτι) Δέν πολεμοῦν ἐμᾶς ὅσο καιρὸ ὑπακοῦμε στὰ δικά μας θελήματα, ἀφοῦ τὰ θελήματά μας ἔγιναν δαίμονες καὶ μᾶς πνίγουν καὶ αὐτοὶ μᾶς θλῖβουν γιὰ νὰ τὰ πραγματοποιήσουμε».

Σ' ὄλο τὸ Εὐαγγέλιο βλέπουμε αὐτὴν τὴν θεραπεία πού προσφέρει ὁ Χριστός. Καὶ αὐτὴ τὴν θεραπεία χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος κάθε ἐποχῆς.

Ἡ δευτέρη ἐνέργεια τοῦ Χριστοῦ ἦταν νὰ ἐπιτρέψει στὰ δαιμόνια νὰ εἰσέλθουν στὴν ἀγέλη τῶν χοίρων καὶ νὰ τὴν καταστρέψουν. Εἶναι μία

Ἄρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου,

Ἱεροκέρυκος Ἱ. Μ. Ναυπάκτου καὶ Ἁγ. Βλασίου

πράξη πού θὰ μπορούσε νὰ σκανδαλίσει μερικούς, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν ἀγέλη αὐτὴ ζοῦσαν ἀρκετὲς οἰκογένειες καὶ ἔλυναν τὸ πρόβλημα τῆς ἐπιβίωσης. Ἦταν, μὲ ἄλλα λόγια, μὴ σημαντικὴ οἰκονομικὴ μονάδα γιὰ τὴν περιοχὴ, μὲ κοινωνικὲς συνέπειες (ἐργασία κ.λπ.). Καὶ ὅμως, ὁ Χριστὸς «χαλάλισε» τὴν ἀγέλη –χωρὶς αὐτὸ νὰ ἦταν ἀπαραίτητο γιὰ τὴν θεραπεία τοῦ δαιμονισμένου– καὶ ἐπέτρεψε νὰ δημιουργηθεῖ μὴ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ καταστροφὴ στὴν χώρα πού ἐπισκέφθηκε. Καὶ αὐτὸ γιατί πρωτίστως τὸν ἐνδιέφερε νὰ διδάξει, καὶ μὲ τὴν καταστροφὴ αὐτὴ, ὅλα ἐκεῖνα τὰ διδάγματα πού μᾶς ὑπεθυμίζουν οἱ ἐρμηνευτὲς τῶν Γραφῶν καὶ σχετίζονται μὲ τὸ ἔργο τῶν δαιμόνων καὶ τὴν ἀξία τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας.

Καὶ ἡ τρίτη ἐνέργεια τοῦ Χριστοῦ, φεύγοντας ἀπὸ τὴν χώρα, ἦταν νὰ εὐεργετήσῃ τοὺς κατοίκους πού δέν τὸν ἄντεξαν καὶ τὸν ἔδιωξαν, ἀφήνοντάς τους ἕναν ζῶντα κήρυκα τῆς θεραπείας.

Συμπερασματικὰ μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι ὁ Χριστὸς στὴν σύντομη αὐτὴ παραμονὴ του στὰ Γάδαρα προσέφερε τὸ πολυτιμότερο ἀγαθό, τὴν ἐλευθερία τοῦ προσώπου, διδάσκοντάς μας ὅτι ἡ θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου προηγεῖται κατὰ πολὺ τῆς κοινωνιολογίας, τῆς οἰκονομίας κ.λπ. Εἶναι ἐπίσης σημαντικὸ νὰ ὑπεθυμίσουμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει καθορίσει νὰ ἀναγινώσκειται ἡ περικοπὴ αὐτὴ, ὅπως καὶ πολλές ἄλλες κυριακάτικες περικοπὲς ἀπὸ τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιο πού μιλοῦν γιὰ τὸ κακὸ τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς αὐτονομίας τοῦ πλούτου, τὴν περίοδο τοῦ Φθινοπώρου. Μία περίοδο πού οἱ ναοὶ ἀδειαζαν, γιατί οἱ ἄνθρωποι συγκέντρωναν στὰ θυλάκια καὶ τὶς ἀποθήκες τους τὸν πλοῦτο ἀπὸ τὸ ἐμπόριο ἢ ἀπὸ τὴν ἐσοδεία τῶν τριῶν κατ' ἐξοχὴν παραγωγικῶν ἐποχῶν τοῦ χρόνου, καὶ ὁ νοῦς τους ἦταν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ προσκολλημένος στὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ λησμονοῦσε τὰ μεγάλα θέματα πού συνδέονται μὲ τὴν ὑγεία τῆς ψυχῆς καὶ τὴν αἰωνιότητα.

Τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο για τον μακαριστό πρ. Θήρας Παντελεήμονα στον Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Τήνου (2.9.07).

Ο Σεβ. Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος κατά την Πανήγυρη της Ί.Μ. Γοργοεπικού (1.10.07).

Την Ί. Σύνοδο επισκέφθηκε έθιμοτυπικά ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σιούφας (5.10.07).

Στιγμιότυπο από τις έργασίες της Ίεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος (9.10.07).

Τον Μακαριώτατο επισκέφθηκε στο Μαϊάμι ο Άρμένιος Πατριάρχης (16.10.07).

Το χέρι του Άγιου Σπυρίδωνος μετέφερε ο Σεβ. Κερκύρας για προσκύνηση τὸ Άργος (15.10.07).

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Τακ. Γραφείο Κ.Ε.Μ.Π.Λ.Θ
Αριθμός Άδειας 10

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθηναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

Κάποιες πληγές δεν κλείνουν από μόνες τους.

5 χρόνια τώρα προσπαθούμε να τις επουλώνουμε.

© karamella

5 χρόνια φροντίδα, 5 χρόνια ανθρωπιά. Αυτός είναι ο απολογισμός μας.
Με 15.000 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας σε διεθνείς κρίσεις και 7 στέγες
για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες στην Ελλάδα, προσφέρουμε ζεστασιά και θαλπωρή
στους συνανθρώπους μας. Μπορείς κι εσύ να συμβάλεις στην προσπάθειά μας.
Να χτίσεις μαζί μας άλλο ένα σπίτι, αυτή τη φορά για τετραπληγικά παιδιά.
Κάθε συμβολή υλική ή ηθική είναι σημαντική.
Τραπεζικοί Λογαριασμοί: Πειραιώς: 5054018129257, Eurobank: 0530200156646.
Alpha: 188002002000802, Κύπρου: 16000226
Όλοι μαζί θα στεγάσουμε τις ελπίδες των παιδιών και
θα συνεχίσουμε να επουλώνουμε όσες περισσότερες πληγές μπορούμε!

www.solidarity.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

© karamella

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ
Μ.Κ.Ο. ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΓΚΑΛΙΑΖΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ